

**Chambre
des Représentants**

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

19 MARS 1953

19 MAART 1953

PROJET DE LOI

instaurant des mesures en vue d'activer le recouvrement des impôts directs.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Pour permettre au Trésor de faire face aux besoins impérieux résultant des événements actuels, et spécialement des dépenses considérables nécessitées par l'organisation de la défense, le Gouvernement se préoccupe au premier chef de hâter, dans toute la mesure du possible, le recouvrement des impôts-arrérés et d'éviter tout retard injustifié dans la perception des ressources budgétaires courantes.

Dans cet ordre d'idées, les mesures déjà prises, notamment en exécution de la loi du 30 juin 1951, ainsi que les dispositions proposées en vue d'accroître les possibilités de dégrèvement d'office de certaines surtaxes reconnues par l'Administration après expiration des délais de réclamation et de recours, permettront d'accélérer dans une certaine mesure la résorption de l'arriéré en matière de contentieux et de contribuer à l'apurement des impôts restant dus pour les exercices écoulés; d'autres mesures tendant aux mêmes fins, telle l'instauration d'une procédure de conciliation, ont été soumises à vos délibérations. Il importe cependant de compléter ces mesures, d'une part, en allégeant les travaux d'écritures incomptant aux services de recouvrement et en permettant à ceux-ci de se consacrer davantage à l'exécution méthodique des poursuites à charge des contribuables délibérément négligents ou de mauvaise volonté et, d'autre part, en incitant les contribuables à acquitter spontanément, sans attendre la solution définitive de leurs réclamations ou recours, la partie de leurs cotisations dont ils ne peuvent raisonnablement escompter la décharge. Tel est le but du présent projet de loi.

Dans leur ensemble, les mesures proposées visent essentiellement à amener les contribuables qui restent débiteurs d'impôts contestés, à s'acquitter de la partie non contestée

WETSONTWERP

tot invoering van maatregelen om de invordering der directe belastingen te bespoedigen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Ten einde de Schatkist in de mogelijkheid te stellen aan de dringende behoeften voortvloeiend uit de huidige gebeurtenissen het hoofd te bieden en inzonderheid de aanzienlijke uitgaven tot inrichting van 's lands verdediging te bestrijden, is de Regering er in de eerste plaats om bekomerd de invordering van de achterstallige belastingen zoveel mogelijk te bespoedigen en elke onverantwoorde vertraging bij de inning van de gewone begrotingsmiddelen te vermijden.

In deze gedachtengang zullen de maatregelen die reeds genomen werden, namelijk in uitvoering van de wet van 30 Juni 1951, evenals de voorgestelde bepalingen strekkend tot een uitbreiding van de mogelijkheid om sommige door het Bestuur erkende overbelastingen ambtshalve te ontlasten na het verstrijken van de termijn tot reclamatie en verhaal, het mogelijk maken in zekere mate de vertraging in te halen welke op het gebied der betwiste zaken blijft bestaan en mede te werken tot : de aanzuivering der voor de verstreken dienstjaren nog verschuldigde belastingen; andere maatregelen met hetzelfde doel, zoals het instellen van een conciliatieprocedure, werden aan uw beoordeling onderworpen. Bedoelde maatregelen dienen evenwel aangevuld, eensdeels door het aan de invorderingsdiensten opgelegde schrijfwerk te verminderen en door deze diensten in de mogelijkheid te stellen meer tijd te besteden aan de methodische uitvoering van de vervolgingen ten laste van de bewust nalatige of moedwillige belastingplichtigen en, anderdeels, door de belastingplichtigen aan te zetten tot spontane betaling, zonder de definitieve beslissing omtrent hun bezwaar of verhaal af te wachten, van dat gedeelte hunner belastingen waarvan zij de ontlasting redelijkerwijze niet kunnen verwachten. Zulks is de bedoeling van dit wetsontwerp.

In hun geheel zijn de voorgestelde maatregelen er op gericht de belastingschuldigen die betwiste belastingen verschuldigd zijn er toe te brengen het niet betwist of betwist-

ou non contestable sans attendre la solution définitive du litige. En outre, elles ont pour but d'atténuer dans toute la mesure du possible la rigueur de certaines dispositions dont l'application stricte entraîne parfois de graves injustices.

De nombreuses modifications étant présentées à l'article 61, §§ 3 et suivants, des lois coordonnées, l'annexe présente, d'une part, les textes actuels et, d'autre part, les modifications proposées ainsi qu'une coordination officieuse.

Article premier.

Les amendements proposés à l'article 59, § 1, alinéas 1 et 2, sont de pure forme; ils tendent, d'une part, à combler certaines lacunes (taxe spéciale sur le produit de la location du droit de chasse, de pêche ou de tenderie, impôt complémentaire personnel dû à la source sur les rémunérations) et, d'autre part, à remplacer l'expression « perçus par retenue » impropre, puisque la retenue de ces impôts est facultative, par les termes « dus à la source », plus adéquats, étant donné que le délai d'exigibilité de ces impôts ne peut évidemment varier suivant que le débiteur du revenu fait ou non usage de la faculté d'en retenir le montant à charge du bénéficiaire du revenu. La taxe mobilière étant visée audit article 59, § 1, cette disposition s'applique également à la contribution nationale de crise perçue simultanément sur les dividendes et les revenus de capitaux investis (cfr. art. 2, § 1, alinéa 2, et 3, § 1, des lois coordonnées relatives à la contribution nationale de crise).

Le nouveau texte proposé en remplacement de l'article 59, § 2, alinéa 1, simplifie le calcul de l'intérêt de retard, en généralisant la méthode déjà suivie jusqu'à présent pour les cotations n'excédant pas 10.000 francs : calcul de l'intérêt par mois civil, le mois de l'échéance étant négligé, mais celui au cours duquel a lieu le paiement de l'impôt étant, en compensation, compté pour un mois entier. Par ailleurs, il porte à 1 % par mois, soit 12 % par an au lieu de 8 % suivant la législation actuelle, le taux de l'intérêt exigible en cas de paiement tardif d'impôts dus à la source. Ces derniers impôts doivent être versés au Trésor par le débiteur des revenus et, sauf en ce qui concerne la contribution nationale de crise sur les revenus distribués aux actions, ledit débiteur a le droit d'en retenir le montant à charge du bénéficiaire des revenus. Tout retard dans le versement de ces impôts, détenus par ledit débiteur pour le compte du Trésor, dès l'attribution ou la mise en paiement des revenus imposables, est donc injustifié; quant à la contribution nationale de crise due par les sociétés par actions sur les revenus attribués à leurs actions ou parts, elle ne peut être retenue sur le montant des revenus imposables, mais comme elle atteint les dividendes et est due à la source suivant les mêmes modalités que la taxe mobilière afférente à ces mêmes dividendes, elle doit subir, en matière d'intérêt de retard, le même régime que ladite taxe mobilière.

Pour les impôts autres que ceux dus à la source, l'intérêt de retard est maintenu au taux de 6 % l'an, mais il est fixé par mois civil au taux de 1/2 %.

Cette simplification, conjuguée avec l'abandon de tout intérêt inférieur à 100 francs, facilitera considérablement le calcul des intérêts de retard, tant par les contribuables eux-mêmes que par les services de recouvrement; elle contri-

baar gedeelte te betalen zonder de oplossing van het geschil af te wachten. Bovendien strekken zij er toe de strengheid te verminderen van zekere beschikkingen waarvan de strikte toepassing soms ernstige onrechtvaardigheden met zich brengt.

Daar talrijke wijzigingen aan artikel 61, §§ 3 en volgende, der samengeordende wetten worden voorgesteld, geeft bijlage I eensdeels de huidige teksten weer, en anderdeels de voorgestelde wijzigingen alsmede een officieuze samenordening.

Eerste artikel.

De aan artikel 59, § 1, 1^e en 2^e lid, voorgestelde amendementen betreffen alleen de vorm; zij strekken, eensdeels, tot het aanvullen van sommige leemten (speciale belasting op de opbrengst van het verhuren van het jacht-, vis- of vogelvangrecht, bij de bron verschuldigde aanvullende personele belasting op de bezoldigingen) en, anderdeels, tot het vervangen van de uitdrukking « door afhouding geheven », die onjuist is vermits de afhouding van deze belastingen facultatief is, door de meer aangepaste termen « bij de bron verschuldigde », vermits de termijn van eisbaarheid van deze belastingen natuurlijk niet mag veranderen naargelang de schuldenaar van het inkomen al dan niet gebruik maakt van de mogelijkheid het bedrag ervan af te houden ten laste van de begunstigde van het inkomen. Daar de mobiliënbelasting bij bedoeld artikel 59, § 1, voorzien is, zal deze bepaling eveneens toegepast worden op de nationale crisisbelasting terzelfdertijd geheven op de dividenden en inkomsten uit aangewende kapitalen (cfr. art. 2, § 1, 2^e lid, en 3, § 1, der samengeordende wetten op de nationale crisisbelasting).

De ter vervanging van artikel 59, § 2, 1^e lid, voorgestelde nieuwe tekst vereenvoudigt de berekening van de nalatigheidsinteressen door veralgemeenring van de reeds tot nog toe gebruikte methode voor de bedragen van minder dan 10.000 frank: berekening van de interest per kalendermaand, met dien verstande dat de maand van de vervaldag niet aangerekend wordt, maar dat de maand, tijdens welke de belasting betaald wordt, ter compensatie voor een volle maand wordt geteld. Anderdeels wordt de interestvoet, toepasselijk in geval van laattijdige betaling van aan de bron verschuldigde belastingen, op 1 % per maand gebracht, d. i. 12 % per jaar, in plaats van 8 % volgens de huidige wetgeving. Laatstgenoemde belastingen moeten in de Schatkist gestort worden door de schuldenaar van de inkomsten en bewuste schuldenaar heeft, behoudens wat betreft de nationale crisisbelasting op de aan aandelen toegekende inkomsten, het recht het bedrag ervan af te houden ten laste van de begunstigde der inkomsten. Elke vertraging in de betaling van bedoelde belastingen welke bedoelde schuldenaar voor rekening van de Schatkist onder zich houdt, na de toekenning of de betaalbaarstelling van de belastbare inkomsten, is dus niet gerechtvaardig; wat betreft de nationale crisisbelasting verschuldigd door de actienvenootschappen op de inkomsten toegekend aan hun aandelen of delen, deze mag niet afgehouden worden op het bedrag der belastbare inkomsten maar, aangezien zij de dividenden treft en aan de bron verschuldigd is volgens dezelfde modaliteiten als de aan bedoelde dividenden verbonden mobiliënbelasting, dient zij inzake nalatigheidsinterest onder hetzelfde regime gesteld als bewuste mobiliënbelasting.

Voor de andere dan aan de bron verschuldigde belastingen blijft de nalatigheidsinterest gehandhaafd op de voet van 6 % 's jaars, maar hij wordt per kalendermaand vastgesteld naar rato van 1/2 %.

Deze vereenvoudiging, samen met het weglaten van elke interest van minder dan 100 frank, zal de berekening der nalatigheidsinteressen aanzienlijk vergemakkelijken, zowel voor de belastingsplichtigen zelf als voor de invorderings-

buera efficacement à éviter les erreurs, les litiges et les pertes de temps. Venant s'ajouter aux mesures de simplification déjà réalisées ou en cours de réalisation dans la tenue des écritures des bureaux de recettes, elle permettra au personnel de ces offices de se consacrer plus efficacement à la surveillance des recouvrements et à l'exécution méthodique des poursuites, lorsque celles-ci sont réellement justifiées et nécessaires.

L'alinéa 2 du 3e de l'article premier constitue une innovation qui doit être rapprochée de la mesure qui fait l'objet des articles 2, 1e et 4, alinéa 2.

La réclamation devra dorénavant indiquer la partie de l'impôt que le contribuable s'engage à payer en attendant la décision qui mettra fin au litige (art. 2, 1e) et le recouvrement de cette partie de l'impôt pourra être poursuivi par toutes voies de droit (art. 4, alinéa 2). Pour inciter les contribuables qui se croient surtaxés à ne pas sous-évaluer la partie de l'impôt qui sera due et qu'ils s'engagent à payer en attendant la liquidation du litige, le projet dispose que le taux de l'intérêt de retard de 1/2 % par mois civil est porté à 0.75 % sur la différence entre le montant de la cotisation déterminé par une décision administrative ou judiciaire ayant mis fin au litige, et celui que le contribuable s'est engagé à payer.

Cette majoration d'intérêt de retard ne sera réclamée que dans les cas où cette différence atteint au moins 50 % du montant de l'impôt que le contribuable s'est engagé à payer et elle ne sera due qu'à partir du mois au cours duquel la réclamation sera introduite.

Suivant l'article 8 du projet, ces modifications entreront en vigueur le premier jour du mois suivant immédiatement celui de la publication de la loi au *Moniteur*. Toutefois, en ce qui concerne les réclamations et recours non encore tranchés à cette date, le taux majoré de l'intérêt de retard n'est applicable qu'à partir du mois suivant celui au cours duquel le contribuable est invité par l'administration à faire connaître le montant de l'impôt qu'il s'engage à payer.

Art. 2.

Le 1e de cet article constitue, avec l'article 1, 3e, alinéa 2 et les articles 3 et 4, un ensemble de mesures ayant pour but d'amener le contribuable à payer dans les délais normaux la partie non contestée ou non contestable de sa cotisation.

Dorénavant, toute réclamation devra contenir l'indication de la partie de l'impôt que le contribuable s'engage à payer en attendant la décision administrative ou judiciaire qui mettra fin au litige. Par application de l'article 4, alinéa 2, cette partie d'impôt pourra être poursuivie par toutes voies de droit et en vertu du 3e de l'article 1, l'intérêt de retard majoré sera réclamé sur la différence entre le montant de l'impôt définitivement dû et celui que le contribuable s'est engagé à payer, pour autant que cette différence atteigne au moins 50 % de ce dernier montant.

Si le contribuable reste en défaut d'indiquer le montant qu'il s'engage à payer, il sera considéré qu'il ne désire prendre aucun engagement à ce sujet et comme conséquence de

diensten; zij zal doelmatig bijdragen tot het vermijden van misslagen, geschillen en tijdverlies. Gepaard gaande met de reeds verwezenlike of aan de gang zijnde vereenvoudigingsmaatregelen in het bijhouden der geschriften der ontvangenkantoren, zal zij het personeel van deze kantoren in de mogelijkheid stellen zich doelmatiger bezig te houden met het toezicht op de invorderingen en de methodische uitvoering der vervolgingen wanneer deze werkelijk gerechtvaardigd en noodzakelijk zijn.

Het 2^e lid van 3^e van artikel 1, behelst een nieuwigheid die te stellen is naast de maatregel die het voorwerp uitmaakt van de artikelen 2, 1^e, en 4, 2^e lid.

Het bezwaarschrift zal voortaan het gedeelte van de belasting moeten vermelden tot de betaling waarvan de belastingplichtige zich verbindt, in afwachting van de beslissing die een einde zal stellen aan het geschil (art. 2, 1^e) en de invordering van dit belastinggedeelte zal door alle rechtsmiddelen kunnen vervolgd worden (art. 4, 2^e lid). Ten einde de belastingplichtigen die zich overbelast achten, er toe aan te zetten het belastinggedeelte niet te onderschatten dat zal verschuldigd zijn en tot de betaling waarvan zij zich verbinden in afwachting van de afhandeling van het geschil, bepaalt het ontwerp dat de nalatigheidsinteres naar rato van 1/2 % per kalendermaand gebracht wordt op 0.75 % voor het verschil tussen het belastingbedrag vastgesteld door een administratieve of gerechtelijke beslissing die een einde aan het geschil gesteld heeft, en datgene tot de betaling waarvan de belastingplichtige zich verbonden heeft.

Deze verhoging van nalatigheidsinteres zal slechts geëist worden wanneer bewust verschil ten minste 50 % bereikt van het belastingbedrag tot betaling waarvan de belastingplichtige zich verbonden heeft, en zij zal slechts verschuldigd zijn te rekenen van de maand in de loop waarvan het bezwaarschrift zal ingediend worden.

Naar luid van artikel 8 van het ontwerp, zullen deze wijzigingen in werking treden de eerste dag van de maand, volgend op de datum van de bekendmaking van de wet in het *Staatsblad*. Met betrekking evenwel tot de bezwaarschriften en verhalen welke op die datum nog niet zullen beslecht zijn, is de verhoogde voet van de nalatigheidsinteres slechts toepasselijk met ingang van de maand volgend op degene in de loop waarvan de belastingplichtige door de administratie uitgenoodigd wordt het belastingbedrag te doen kennen tot de betaling waarvan hij zich verbindt.

Art. 2.

Het 1^e van dit artikel maakt met artikel 1, 3^e, 2^e lid en de artikelen 3 en 4, een stel maatregelen uit die tot doel hebben de belastingschuldigen er toe te brengen binnen de normale termijnen het niet bewist of betwistbaar gedeelte van zijn aanslag te betalen.

Voortaan zal ieder bezwaarschrift de aanduiding moeten behelzen van het belastinggedeelte tot de betaling waarvan de belastingplichtige zich verbindt in afwachting van de administratieve of gerechtelijke beslissing die aan het geschil een einde zal stellen. Bij toepassing van artikel 4, 2^e lid, zal dit gedeelte door alle rechtsmiddelen mogen vervolgd worden en krachtens het 3^e van artikel 1, zal de verhoogde nalatigheidsinteres gevorderd worden op het verschil tussen het definitief verschuldigd belastingbedrag en datgene tot de betaling waarvan de belastingplichtige zich verbonden heeft, voor zover dit verschil ten minste 50 % bereikt van bewust bedrag.

Blijft de belastingplichtige in gebreke het bedrag aan te duiden tot betaling waarvan hij zich verbindt, dan zal beschouwd worden dat hij ten deze geen verbintenis wenst

son attitude, l'intérêt de retard majoré sera appliqué sur le montant intégral de l'impôt qui sera reconnu exigible par la décision administrative ou judiciaire mettant fin au litige.

En vertu de l'article 8, la disposition de l'article 2, 1°, est applicable à toutes les réclamations qui seront introduites à partir du premier jour du mois qui suit celui de la publication de la loi. Toutefois, en ce qui concerne les contestations administratives ou judiciaires non encore tranchées à cette date, le contribuable devra faire connaître à l'administration par lettre recommandée à la poste, dans le mois de la demande qui lui en sera faite également par lettre recommandée, le montant de l'impôt qu'il s'engage à payer sur les cotisations contestées.

En l'absence de réponse de la part du contribuable, l'intérêt de retard majoré s'appliquera à la totalité de l'impôt définitivement exigible.

On remarquera que rien n'est modifié à l'article 68 des lois coordonnées aux termes duquel l'introduction d'une réclamation ou d'un recours ne suspend par l'exigibilité de l'impôt et des intérêts.

Les mesures proposées doivent uniquement permettre, d'une part, d'exiger le paiement, au besoin par des mesures de contrainte, de la partie non contestée de la cotisation et, d'autre part, de pénaliser, par une majoration du taux de l'intérêt de retard, ceux qui se seront abstenus de payer, dans les délais normaux, la partie contestée de la cotisation dans la mesure où le bien-fondé de la réclamation ne sera pas reconnu par la décision définitive.

Etant donné que l'intégralité de la cotisation reste exigible nonobstant l'existence d'une réclamation, l'Administration pourra, comme par le passé, prendre toutes les mesures qui s'imposent pour la sauvegarde des droits du Trésor.

Le 2° de l'article 2 remplace le dernier alinéa du § 3 de l'article 61, tout en maintenant le texte actuel de cette disposition, en vertu de laquelle une réclamation dirigée contre un impôt établi sur des éléments contestés, vaut d'office pour les autres impôts établis sur les mêmes éléments, alors même que seraient expirés les délais légaux de réclamation contre ces derniers impôts.

Dans le même esprit, une réclamation dirigée contre la hauteur des revenus servant de base à une cotisation déterminée, sera dorénavant aussi considérée comme valablement dirigée contre les suppléments d'impôts à cette cotisation, qui ont été établis avant la décision du directeur sur la réclamation présentée contre la cotisation initiale.

L'article 2, 2°, est applicable à partir du premier jour du mois qui suit celui de la publication de la loi. Toutefois, en vertu de l'article 8, 2°, cette disposition sera également applicable aux réclamations introduites avant cette date et non encore définitivement tranchées à la même date.

Le caractère restrictif des mesures édictées par les articles 2 et 3 de la loi du 30 mai 1949 instaurant des mesures exceptionnelles et interprétatives en matière d'impôts directs n'a pas toujours permis à l'administration, nonobstant certaines prolongations ultérieures des délais impartis à cette fin, de redresser des cotisations manifestement entachées de surtaxes visées à ces dispositions ou dues à d'autres causes exceptionnelles. Dans l'intérêt d'une liquidation aussi prompte que possible, du contentieux et en vue du rétablissement d'un meilleur climat entre l'administration et les contribuables, le Gouvernement estime qu'il convient d'élargir dans une certaine mesure le champ d'application des dispositions susvisées.

Tel est le but du 3° de l'article 2.

aan te gaan en als gevolg van zijn houding zal de verhoogde nalatigheidsinterest toegepast worden op het integraal belastingbedrag dat zal erkend worden eisbaar te zijn door de administratieve of gerechtelijke beslissing die een einde aan het geschil stelt.

Krachtens artikel 8, is de beschikking van artikel 2, 1°, toepasselijk op alle reclamations die zullen ingediend worden van de eerste dag der maand af, volgend op de bekendmaking van de wet. Met betrekking evenwel tot de administratieve en gerechtelijke betwistingen die op die datum nog niet beslecht werden, zal de belastingplichtige, bij ter post aangetekende brief, en binnen de maand van het verzoek dat hem te dien einde eveneens per aangetekende brief zal worden gedaan, aan de administratie het belastingbedrag doen kennen dat hij zich verbindt te betalen op de betwiste aanslagen.

Bij ontstentenis van antwoord vanwege de belastingplichtige, zal de verhoogde nalatigheidsinterest toepasselijk zijn op het geheel der definitief eisbare belasting.

Men zal bemerken dat niets gewijzigd is aan artikel 68 der samengeordende wetten, naar luide waarvan het indienen van een reclamatie of een verhaal de invorderbaarheid van de belastingen de interessen niet schorst.

De voorgestelde maatregelen moeten alleen toelaten, eensdeels, de betaling te eisen, desnoods door dwangmaatregelen, van het niet betwist gedeelte van de aanslag en, anderdeels, door een verhoging van de voet van de nalatigheidsinterest, diegene te bestraffen die zich onthouden hebben binnen de normale termijnen, het betwist gedeelte van de aanslag te betalen in de mate dat de grondheid van de reclamatie door de definitieve beslissing niet zal erkend worden.

Daar de algeheelheid van de aanslag eisbaar blijft niet tegenstaande het bestaan van een reclamatie, zal het Bestuur, zoals voorheen, al de nodige maatregelen kunnen treffen tot waarborg van de rechten van de Schatkist.

Het 2° van artikel 2 vervangt het laatste lid van § 3 van artikel 61, zonder nochtans te raken aan de huidige tekst van die bepaling, krachtens welke een reclamatie gericht tegen een belasting gevestigd op betwiste bestanddelen, van ambtswege geldt voor de andere op dezelfde bestanddelen gevestigde belastingen, zelfs dan wanneer de wettelijke termijnen tot reclamatie tegen deze laatste belastingen zouden verstrekken zijn.

In dezelfde geest zal een bezwaarschrift gericht tegen de hogeroorde van de inkomsten die tot grondslag van een bepaalde aanslag dienen, voortaan eveneens aangezien worden als geldig gericht tegen de ermee verbandhoudende belastings supplementen welke gevestigd zijn geworden, vóór de beslissing van de directeur op het bezwaarschrift ingediend tegen de oorspronkelijke aanslag.

Artikel 2, 2°, is toepasselijk met ingang van de eerste dag der maand volgend op de bekendmaking van de wet. Nochtans, krachtens artikel 8, 2°, zal deze beschikking ook toepasselijk zijn op de reclamations vóór deze datum ingediend en op dezelfde datum nog niet definitief beslecht.

Wegens het soms te beperkend karakter van de maatregelen uitgevaardigd bij de artikelen 2 en 3 van de wet van 30 Mei 1949, houdende exceptionele en interprétative maatregelen inzake directe belastingen, kon het Bestuur, ondanks sommige latere verlengingen der desaangaande aangewezen termijnen, niet altijd overgaan tot de verbetering van de blijkbaar overbelaste aanslagen bedoeld bij voormelde bepalingen of te wijten aan andere uitzonderlijke oorzaken. Ten einde de betwiste zaken zo spoedig mogelijk te liquideren en een beter klimaat tussen het bestuur en de belastingbetalers tot stand te brengen, is de Regering van mening dat het toepassingsgebied van voormelde bepalingen in zekere mate dient uitgebreid.

Dit is het doel van artikel 2, 3°.

Le nouveau texte de l'article 61, §§ 7 et 8 des lois coordonnées, se substitue à l'article 61, § 6, alinéa 2, inséré dans ces lois par l'article 2 de la loi précitée du 30 mai 1949.

L'article 61, § 7 (*nouveau*), des lois coordonnées vise notamment les surtaxes résultant d'erreurs matérielles — et non plus uniquement d'erreurs matérielles imputables à un agent de l'administration. Aussi bien dans les cas d'erreurs matérielles comme de doubles emplois, il n'y aura donc plus lieu de rechercher désormais, avant de dégrevier d'office les surtaxes constatées par l'administration, si la cause de ces surtaxes est imputable exclusivement à un agent de l'administration ou partiellement ou entièrement au contribuable lui-même. Par ailleurs, la nouvelle disposition permet de rembourser d'office aux salariés, appointés, etc., la partie des impôts perçus à la source sur leurs rémunérations qui, compte tenu de l'ensemble de leurs revenus imposables annuels, excède le montant des impôts dont ils sont effectivement reconnus redéposables. Ces trop-perçus, généralement dus à des événements intervenus dans le cours de la période imposable (chômage, mise à la pension, accroissement des charges de famille, etc.) sont normalement remboursés d'office par l'administration, avant l'expiration du délai imparti à ces contribuables pour en demander le remboursement par voie de réclamation régulière. Cependant, il arrive fréquemment que pour des causes indépendantes de la volonté des contribuables et des agents de l'administration (réception tardive des fiches de rémunérations à établir par les employeurs, inexactitudes ou omissions dans ces documents, surcroît de travaux dans les services administratifs, etc.) le remboursement de tels trop-perçus n'est pas ordonné dans le délai susvisé et, à défaut de réclamation régulière, ne peut plus être accordé ultérieurement. Jusqu'à présent, il a été porté remède à cette situation par l'article 3 de la loi précitée du 30 mai 1949 et par une série de dispositions légales qui ont prolongé les délais de régularisation des impôts retenus à la source pendant les années 1946-1947, 1940 à 1947, 1948-1949, 1949 et 1950. Il a paru utile de régler cette question par une disposition générale et permanente, permettant de traiter ces trop-perçus de la même manière que les surtaxes résultant d'erreurs matérielles ou de doubles emplois.

Le dégrèvement des surtaxes visées à l'article 61, § 7 (*nouveau*), sera accordé d'office, « même après expiration des délais de réclamation », c'est-à-dire lorsqu'une réclamation régulière n'a pas été introduite dans ces délais et « même après expiration des délais de recours », c'est-à-dire même lorsqu'une décision du directeur des contributions statuant sur une réclamation du contribuable n'a pas été déférée à la Cour d'appel dans le délai prescrit.

Suivant les dispositions actuellement en vigueur, la restitution d'une surtaxe affectant un impôt déjà perçu ne peut être ordonnée que jusqu'à l'expiration d'un délai de trois ans prenant cours à la date de la recette. Il en résulte qu'une surtaxe de l'espèce, expressément constatée par l'administration ou portée à la connaissance de celle-ci par le contribuable, avant l'expiration de ce délai, n'est plus susceptible de remboursement lorsque, pour une raison matérielle quelconque (omission, surcroît de travaux, etc.) l'ordonnancement n'a pas été effectué dans ce délai.

Le texte proposé tend à porter remède à cette anomalie, tout en évitant des abus. Désormais, semblable restitution pourra être ordonnée du moment que, avant l'expiration d'un délai de trois ans à dater de la perception, la surtaxe

De nieuwe tekst van artikel 61, §§ 7 en 8 der samengordende wetten vervangt artikel 61, § 6, 2e lid, in bedoelde wetten ingelast bij artikel 2 van voormalde wet van 30 Mei 1949.

Artikel 61, § 7 (*nieuw*), der samengordende wetten beoogt inzonderheid de overbelastingen voortspruitend uit materiële vergissingen — en niet meer uitsluitend uit aan een personeelslid van het bestuur toe te schrijven materiële vergissingen. Zowel ingeval van materiële vergissingen als ingeval van dubbele belasting zal dus voortaan niet meer moeten nagegaan worden, alvorens de door het bestuur vastgestelde overbelastingen van ambtswege te onlasten, of de oorzaak van deze overbelastingen uitsluitend toe te schrijven is aan een personeelslid van het bestuur of gedeeltelijk of volledig aan de belastingplichtige zelf. Anderdeels laat de nieuwe bepaling toe over te gaan tot terugbetaling aan de loon- en weddentrekkenden, enz., van het gedeelte der op hun bezoldigingen aan de bron geïnde belastingen dat, onder inachtneming van het totaal bedrag van hun jaarlijkse belastbare inkomsten, hoger is dan het bedrag der belastingen welke zij werkelijk verschuldigd blijken te zijn. Dit te-veel-geïnde, dat doorgaans te wijten is aan feiten welke zich tijdens de belastingperiode voordeden (werkloosheid, oppensioenstelling, verhoging der gezinslasten, enz.) wordt normaal van ambtswege door het bestuur terugbetaald vóór het verstrijken van de aan deze belastingplichtigen aangewezen termijn voor het aanvragen van de terugbetaling bij wijs van regelmatig bezwaarschrift. Het gebeurt evenwel dikwijls dat, om redenen buiten de wil van de belastingplichtigen en van de personeelsleden van het bestuur (laattijdige ontvangst van de door de werkgevers op te maken bezoldigingsfiches, onnauwkeurigheden of weglatingen in deze documenten, overbelasting in het werk der administratieve diensten, enz.) de terugbetaling van dit te-veel-geïnde niet binnen hogerbedoelde termijn gelast wordt en, bij ontstentenis van regelmatig bezwaarschrift, later niet meer kan gebeuren. Tot nog toe werd in deze toestand voorzien bij artikel 3 van voormalde wet van 30 Mei 1949 en bij een reeks wettelijke bepalingen tot verlenging van de regularisatietermijnen der belastingen welke aan de bron werden geïnd tijdens de jaren 1946-1947, 1940 tot 1947, 1948-1949, 1949 en 1950. Het is nuttig gebleken deze kwestie te regelen bij een algemene en bestendige bepaling waarbij dit te-veel-geïnde op dezelfde wijze mag behandeld worden als de uit materiële vergissingen of dubbele belastingen voortspruitende overbelastingen.

De onlastning van de in artikel 61, § 7 (*nieuw*), bedoelde overbelastingen zal van ambtswege toegestaan worden « zelfs na het verstrijken der termijnen tot reclamatie », dit wil zeggen wanneer geen regelmatig bezwaarschrift binnen deze termijnen ingediend werd en zelfs na het verstrijken der termijnen voor verhaal, dit wil zeggen zelfs wanneer een beslissing van de directeur der belastingen betreffende een bezwaarschrift van de belastingplichtige niet binnen de opgelegde termijn voor het Hof van Beroep werd gebracht.

Volgens de thans vigerende bepalingen mag de terugbetaling van een overbelasting in verband met een reeds geïnde belasting slechts worden gelast tot het verstrijken van een termijn van drie jaar met ingang van de datum van inning. Zulks heeft tot gevolg dat een dergelijke overbelasting, die uitdrukkelijk door het bestuur vastgesteld werd of te harer kennis werd gebracht door de belastingplichtige, vóór het verstrijken van deze termijn, niet meer kan terugbetaald worden indien, wegens enige materiële oorzaak (weglatig, overbelasting van werk, enz.), de ordonnancering niet binnen bedoeld tijdsbestek is geschied.

De voorgestelde tekst wil in deze abnormale toestand voorzien en tevens misbruiken vermijden. Voortaan zal een dergelijke terugbetaling kunnen bevolen worden, indien, vóór het verstrijken van een termijn van drie jaar ingaande

ait été constatée par l'administration dans les formes à déterminer par le Ministre des Finances ou que le dégrèvement en ait été demandé par écrit au directeur des contributions.

L'article 61, § 8 (*nouveau*), autorise le Ministre des Finances ou son délégué à accorder d'office, sur avis conforme d'une commission spéciale, le dégrèvement de surtaxes constatées postérieurement à l'établissement de l'impôt, mais au plus tard dans les trois ans à dater de sa perception et avant toute décision définitive quant au fond sur une réclamation ou un recours, sur la base de documents ou faits nouveaux, reconnus probants et dont la production tardive est justifiée par des circonstances de force majeure ou, exceptionnellement, par d'autres justes motifs.

Les surtaxes visées à cette disposition sont également susceptibles de dégrèvement, même après expiration des délais de réclamation et de recours; elles doivent être constatées non seulement dans le délai fixé, mais encore avant toute décision définitive quant au fond sur une réclamation ou un recours; en effet, il importe, dans l'intérêt de la bonne organisation de l'administration, de ne pas obliger celle-ci à revenir sur des litiges définitivement tranchés après examen quant au fond, mais le dégrèvement restera possible lorsqu'une réclamation ou un recours a été rejeté pour tardiveté, absence de motivation ou autre vice de forme ou si une décision administrative ou judiciaire, rendue sur le fond du litige, n'est pas devenue définitive lors de la constatation de la surtaxe.

Par ailleurs, les documents ou faits nouveaux susceptibles d'être pris en considération devront être reconnus probants par le Ministre des Finances ou son délégué; celui-ci pourra donc écarter d'emblée les documents ou faits qui étaient déjà connus du fonctionnaire taxateur, dont l'authenticité n'est pas suffisamment établie ou qu'il estime insuffisants pour établir l'existence de la surtaxe. Au surplus, le contribuable devra justifier la production tardive de ces documents par des circonstances de force majeure ou tout au moins, dans des cas exceptionnels, par d'autres motifs reconnus valables par le Ministre ou par son délégué: il importe, en effet, pour maintenir à cette mesure son caractère réellement exceptionnel, de pouvoir éliminer les documents ou témoignages établis ou produits tardivement pour les besoins de la cause et qui ne sont plus susceptibles de donner lieu à un contrôle effectif. Enfin, il est bien entendu qu'un nouveau moyen de droit ou un changement de la jurisprudence administrative ou judiciaire ne pourra jamais être considéré, pour l'application de cette disposition, comme un document ou fait nouveau.

Le texte projeté tend donc à permettre au Ministre des Finances ou à son délégué d'accorder d'office, dans des cas réellement exceptionnels et dans un esprit d'humanité, le dégrèvement de surtaxes manifestes, que le contribuable n'a pu faire constater et dégrevier dans les délais normaux. De telles possibilités de dégrèvements des surtaxes existent dans la législation de plusieurs pays voisins, et notamment en France et aux Pays-Bas. En vue d'entourer l'octroi de ces dégrèvements du maximum de garantie d'impartialité, le pouvoir discrétionnaire accordé au Ministre ou à son délégué ne pourra cependant s'exercer que de l'avis conforme d'une commission de révision à caractère consultatif, présidée par un magistrat effectif, honoraire ou suppléant, et comprenant au maximum deux fonctionnaires de l'administration des contributions directes, en activité de service ou pensionnés. Semblable commission sera créée suivant les nécessités, pour le ressort de chacune ou de

op de dag der inning, de overbelasting door het bestuur vastgesteld werd in de door de Minister van Financiën te bepalen vorm of de ontlasting schriftelijk aan de directeur der belastingen aangevraagd wordt.

Artikel 61, § 8 (*nieuw*), machtigt de Minister van Financiën of zijn gedelegeerde op gelijkvormig advies van een speciale commissie, van ambtswege ontlasting te verlenen voor de overbelastingen vastgesteld na de vestiging van de belasting, maar dan uiterlijk binnen drie jaar na de inning ervan en vóór elke definitieve beslissing aangaande de grond van een bezwaar of van een verhaal, op basis van nieuwe documenten of feiten, die bewijskrachtig worden erkend en waarvan de laattijdige voorlegging door overmacht, of, bij uitzondering, door andere wettige redenen gerechtvaardigd wordt.

De bij deze bepalingen bedoelde overbelastingen komen eveneens voor ontlasting in aanmerking, zelfs na het verstrijken der termijnen tot reclamatie of verhaal; zij moeten niet alleen binnen de vastgestelde termijn, maar tevens vóór elke definitieve beslissing over de grond omtrent het bezwaar of het verhaal vastgesteld worden; het ligt inderdaad in het belang van een goede organisatie van het bestuur, dat dit niet verplicht wordt terug te komen op geschillen die na onderzoek over de grond definitief beslecht werden; maar de ontlasting blijft mogelijk wanneer een bezwaar of een beroep verworpen werden wegens laattijdigheid, ontstentenis van motivering of een ander vormgebrek of indien een over de grond van het geschil getroffen administratieve of gerechtelijke beslissing niet definitief geworden is op het tijdstip van de vaststelling der overbelasting.

Anderdeels, zullen de nieuwe feiten of documenten, die in aanmerking zouden kunnen genomen worden, door de Minister van Financiën of zijn gedelegeerde als bewijskrachtig moeten erkend worden; laatstgenoemde zal dus dadelijk de documenten of feiten afwijzen die reeds door de ambtenaar-zetter gekend waren, waarvan de authenticiteit niet voldoende bewezen is of die naar zijn mening onvoldoende zijn om het bestaan der overbelasting te bewijzen. Bovendien zal de belastingplichtige de laattijdige indiening van deze documenten moeten verklaren door omstandigheden van overmacht of ten minste, in buitengewone gevallen, door andere redenen welke door de Minister of zijn gedelegeerde als geldig erkend worden; ten einde het uitzonderlijk karakter van deze maatregel te vrijwaren, is inderdaad vereist dat kunnen afgewezen worden de documenten of getuigenissen die laattijdig opgemaakt zijn of die voorgebracht worden in het belang van de zaak en die niet meer doelmatig kunnen gecontroleerd worden. Ten slotte staat het vast dat voor de toepassing van deze bepaling, een nieuw rechtsmiddel of een wijziging aan de administratieve of gerechtelijke rechtspraak nooit zal kunnen beschouwd worden als een nieuw document of een nieuw feit.

De voorgestelde tekst strekt er dus toe de Minister of zijn gedelegeerde in de mogelijkheid te stellen in werkelijk uitzonderlijke gevallen en in een humanitaire geest van ambtswege de ontlasting toe te staan van onbetwistbare overbelastingen die de belastingplichtige niet binnen de normale termijnen heeft kunnen doen vaststellen en ontlaten. Een dergelijke ontlastingsmogelijkheid der overbelastingen bestaat in de wetgeving van verscheidene buurlanden, en namelijk in Frankrijk en in Nederland. Ten einde de toekenning van deze ontlastingen met een maximum waarborg inzake onpartijdigheid te laten geschieden, zal de aan de Minister of aan zijn gedelegeerde verleende onbeperkte macht evenwel slechts mogen uitgeoefend worden na gelijkvormig advies van een herzieningscommissie van adviseerde aard, voorgezeten door een effectieve, gewezen of plaatsvervangend magistraat en waarvan ten hoogste twee fungerende of gepensioneerde ambtenaren van het bestuur

plusieurs directions provinciales ou régionales des contributions. La constitution et le fonctionnement de ces commissions seront réglés par arrêté royal.

L'article 2, 3°, est applicable à partir du premier jour du mois qui suit celui de la publication de la loi. Toutefois, en vertu de l'article 8, 3°, les dispositions du nouveau § 7 de l'article 61 des lois coordonnées, en tant qu'il se rapporte à des surtaxes résultant d'impôts perçus en trop à la source sur traitements et salaires ou à des doubles emplois créés, en matière de taxe mobilière, ensuite d'une absence de déduction ou d'une déduction insuffisante des revenus déjà taxés (art. 52, L.C.), rétroagiront aux impôts payés depuis le 1er janvier 1945; la restitution de ces surtaxes devra cependant être ordonnancée avant le 31 décembre 1953.

Art. 3 et 4.

L'article 65, alinéa 2, des lois coordonnées, suspend la débition de l'intérêt de retard sur la partie contestée d'une cotisation à partir de l'expiration du sixième mois suivant la date d'introduction de la réclamation, si, endéans ce délai de six mois, la décision du directeur des contributions n'a pas été notifiée au contribuable. Aucun intérêt n'est donc dû par le réclamant sur cette partie contestée pour toute la période écoulée depuis l'expiration du sixième mois suivant l'introduction de la réclamation jusqu'à la date de la notification de ladite décision, même si celle-ci conclut au rejet total ou partiel de la réclamation, voire à l'établissement de suppléments d'impôts. Par contre, à partir de la date de cette décision, l'intérêt de retard reprend son cours, même si le contribuable soumet le litige à la censure des Cours.

Si cette disposition pouvait être fondée en période normale, elle constitue, dans les circonstances actuelles, une véritable nuisance, en ce sens qu'elle incite certains contribuables peu scrupuleux et trop habiles, à tirer parti de l'engorgement des services du contentieux, en introduisant des réclamations systématiques et sans fondement pour se ménager la possibilité de retarder délibérément le paiement d'impôts réellement dus au Trésor tout en éludant la charge des intérêts de retard. Ces pratiques regrettables contribuent à aggraver le retard des travaux de contentieux et portent ainsi préjudice aux contribuables honnêtes aussi bien qu'au Trésor.

Au surplus, l'intérêt de retard ne constitue pas une pénalité, mais un dédommagement dû au Trésor pour la rétention indue et le versement tardif par le contribuable d'impôts légalement dus. Tout retard dans le paiement d'impôts reconnus définitivement exigibles par une décision administrative ou judiciaire, doit donc normalement entraîner la débition de l'intérêt pour toute la durée du retard, et ce même lorsqu'il est sursis momentanément, en vertu de l'article 68 des lois coordonnées, au recouvrement du montant contesté et de l'intérêt y afférent.

Il est à noter que la suppression du second alinéa de l'article 65 n'implique nullement que toute licence est donnée au directeur des contributions de retarder indéfiniment la notification de la décision motivée. La première phrase de cet alinéa (« cette notification doit avoir lieu dans les six

der directe belastingen deel uitmaken. Een dergelijke commissie zal volgens de noodwendigheden opgericht worden voor het ambtsgebied van iedere of van verscheidene provinciale of gewestelijke directies der belastingen. De inrichting en de werking van deze commissies zullen bij koninklijk besluit geregeld worden.

Artikel 2, 3°, is toepasselijk vanaf de eerste dag van de maand die volgt op deze van de bekendmaking van de wet. Nochtans, krachtens artikel 8, 3°, zijn de bepalingen van de nieuwe § 7 van artikel 61 der samengeordende wetten, voor zover zij betrekking hebben op overbelastingen voortspruitende uit te veel bij de bron ingehouden belastingen op wedden en lonen of uit dubbele zettingen inzake mobiliënbelasting ingevolge niet aftrekking of een onvoldoende aftrekking van reeds belaste inkomsten (art. 52, S. W.), met terugwerkung toepasselijk op de belastingen betaald sinds 1 Januari 1945; de terugbetaling van deze overbelastingen zal nochtans moeten geordonneerd worden vóór 31 December 1953.

Art. 3 en 4.

Artikel 65, 2^e lid, der samengeordende wetten, schorst de aanrekening van de nalatigheidsinteressen ten aanzien van het gedeelte van de aanslag, waartegen bezwaar werd ingediend, met ingang van het verstrijken van de zesde maand na de datum van indiening van het bezwaarschrift, indien, binnen deze termijn van zes maand, de beslissing van de directeur der belastingen niet aan de belastingplichtige betekend werd. Geen interest is dus verschuldigd door de reclamant op dit betwiste gedeelte voor gans de periode verlopen sinds het verstrijken van de zesde maand na de indiening van het bezwaarschrift tot de datum van de betrekking van de beslissing, zelfs indien deze beslissing het bezwaarschrift geheel of gedeeltelijk verwerpt of zelfs een bijkomende aanslag vestigt. Daarentegen begint de nalatigheidsinterest opnieuw te lopen met ingang van de datum deser beslissing, zelfs indien de belastingplichtige het geschil aan de Hoven voorlegt.

Zo deze bepaling in normale omstandigheden gegronde kon blijken, dan is zij in de huidige omstandigheden werkelijk schadelijk, in deze zin dat zij sommige weinig gewetensvolle en al te knappe belastingplichtigen er toe aanzet gebruik te maken van de overstelping in de diensten der betwiste zaken om systematisch en zonder reden bezwaarschriften in te dienen ten einde welbewust in de mogelijkheid te zijn de betaling van de werkelijk aan de Schatkist verschuldigde belastingen te vertragen, zonder evenwel de last van de nalatigheidsinteressen te moeten dragen. Deze betreurenswaardige handelwijze draagt er toe bij de vertraging in het werk der betwiste zaken nog te verhogen en berokkent aldus nadeel zowel aan de eerlijke belastingplichtigen, als aan de Schatkist.

Bovendien is de nalatigheidsinterest geen straf maar een aan de Schatkist verschuldigde vergoeding voor het onrechtmatig behoud en de laattijdige storting, door de belastingplichtige, van wettelijk verschuldigde belastingen. Elke vertraging in de betaling van belastingen, die definitief door een administratieve of gerechtelijke beslissing eisbaar erkend werden, moet dus normaal de aanrekening van de interest voor gans de duur van de vertraging tot gevolg hebben en zulks zelfs wanneer krachtens artikel 68 der samengeordende wetten de invordering van het betwist bedrag en van de eraan verbonden interest tijdelijk geschorst wordt.

Er dient opgemerkt dat de intrekking van het tweede lid van artikel 65 geenszins impliceert dat het de Directeur der belastingen volledig vrij staat de betrekking van de genoemde beslissing onbepaald uit te stellen. De eerste volzin van dit lid (« deze betrekking dient gedaan binnen zes

mois à compter de la réception de la réclamation ») ne constituait que l'énoncé d'un postulat dont la non-exécution entraînait la suspension des intérêts de retard.

Il va de soi, au contraire, que l'administration doit s'organiser pour terminer dans le plus bref délai possible les litiges qui l'opposent aux contribuables. Ces mesures ont d'ailleurs été prises à cet effet, mais elles ne peuvent être opérantes qu'après résorption de l'arriéré.

Au reste, de par les circonstances invoquées et les interventions requises, — par exemple des ventilations à opérer en accord avec des administrations fiscales de pays étrangers, — certaines réclamations ne pourraient jamais être solutionnées endéans les six mois.

L'abrogation de l'article 65, alinéa 2, desdites lois et la disposition proposée à l'article 4 du présent projet de loi, mettront fin aux abus constatés en cette matière.

Afin d'éviter toute contestation et nonobstant la suppression de l'article 65, alinéa 2, des lois coordonnées, il a paru utile de préciser à l'article 68 desdites lois, qui traite du recouvrement des impôts et des intérêts de retard, en cas de réclamation ou de recours, que les intérêts de retard restent dus en tout état de cause, pour toute la durée du retard, sur le montant total de la cotisation, tel qu'il est arrêté après solution définitive du litige.

A toutes fins utiles, on rappelle au surplus que, conformément à l'article 59, § 2, alinéa 2, des lois coordonnées, le directeur des contributions peut, dans les cas spéciaux, accorder, aux conditions qu'il détermine, l'exonération totale ou partielle des intérêts de retard; cette disposition s'applique lorsque, pour des raisons indépendantes de sa volonté, le contribuable est dans l'impossibilité, en raison de sa situation financière difficile, de verser des acomptes supérieurs aux montants qui seraient normalement exigibles au seul titre des intérêts de retard et lorsqu'il ne possède pas de biens meubles ou immeubles dont la réalisation permettrait l'apurement de sa dette.

Suivant l'article 8, 4e, du présent projet de loi, les dispositions des articles 3 et 4, alinéa 1, s'appliquent non seulement aux cotisations qui feront l'objet d'une réclamation après l'entrée en vigueur de la loi, mais aussi à toutes les cotisations, sans distinction d'exercice, qui ont fait l'objet d'une réclamation non définitivement tranchée à la date d'entrée en vigueur de la loi. Toutefois, en ce qui concerne ces dernières cotisations, la période de suspension des intérêts de retard courue jusqu'à la date de la mise en vigueur de la loi, reste acquise au contribuable. Cette mesure est indispensable pour aboutir à l'un des objectifs essentiels poursuivis par le projet, à savoir l'accélération du recouvrement des arriérés d'impôts directs.

L'alinéa 2 de l'article 4 a pour but de supprimer une entrave au recouvrement de la partie non contestée de l'impôt.

En vertu de l'article 551 du C. P. C. et de l'article 11 de la loi sur l'expropriation forcée du 15 août 1854, la saisie mobilière ou l'expropriation immobilière ne peuvent être poursuivies qu'en vertu d'un titre exécutoire et pour dettes liquides et certaines.

A cet égard, considérant que la dette fiscale est une et indivisible, de sorte que même la partie non contestée de la dette n'est ni liquide ni certaine, certains tribunaux accueillent des oppositions formées par les contribuables et tendant à ce qu'il soit sursis, pour des saisies mobilières, à toute exécution jusqu'à décision définitive au sujet de la réclamation.

D'autre part, en matière de saisie immobilière, il ne peut,

maanden te rekenen van de dag waarop de reclamatie is ingekomen ») was slechts de uitdrukking van een postulaat waarvan de niet-uitvoering de schorsing der nalatigheidsinteressen tot gevolg had.

Het spreekt daarentegen van zelf dat het bestuur zodanig moet ingericht worden, dat de geschillen met de belastingplichtigen ten spoedigste worden beslecht. Er werden ten andere in dit verband reeds maatregelen genomen, maar deze kunnen slechts na het inlopen van de achterstand uitwerking hebben.

Overigens kunnen sommige reclamaties nooit binnen zes maanden opgelost worden ten gevolge van de ingeroeven omstandigheden en de vereiste tussenkomsten, bijvoorbeeld schiftingen, die in overleg met de fiscale besturen van andere landen moeten geschieden.

De intrekking van artikel 65, 2^e lid, van bedoelde wetten en de in artikel 4 van dit wetsontwerp voorgestelde bepaling zullen gedaan maken met de terzake vastgestelde misbruiken.

Ten einde elke betwisting te vermijden en ondanks de intrekking van artikel 65, 2^e lid, der samengeordende wetten, is het nuttig gebleken te preciseren, in artikel 68 van bedoelde wetten, handelend over de invordering der belastingen en der nalatigheidsinteressen ingeval van bezwaar of van verhaal dat de verwijlinteressen in elk geval verschuldigd blijven, voor gans de duur van het verwijl, op het volledig bedrag van de aanslag, zoals dit na de definitieve oplossing van het geschil vastgelegd is.

Tot al wat dienen kan wordt bovendien herinnerd dat, overeenkomstig artikel 59, § 2, 2^e lid, der samengeordende wetten, de Directeur der belastingen, in bijzondere gevallen, de volledige of gedeeltelijke ontlasting der nalatigheidsinteressen in de door hem bepaalde voorwaarden mag verlenen: deze bepaling is toepasselijk wanneer, om redenen onafhankelijk van zijn wil, de belastingplichtige wegens financiële moeilijkheden in de onmogelijkheid verkeert hogere voor- schotten te storten dan de bedragen die normaal als nalatigheidsinteressen zouden eisbaar zijn en wanneer hij noch roerende noch onroerende goederen bezit waarvan de verkoop de aanzuivering van zijn schuld zou mogelijk maken.

Volgens artikel 8, 4^e, van dit wetsontwerp zijn de bepalingen der artikelen 3 en 4, 1^e lid, niet alleen toepasselijk op de aanslagen waartegen bezwaar ingediend wordt na het inwerkingtreden van de wet, maar eveneens, op alle aanslagen, zonder onderscheid van dienstjaar, die het voorwerp zijn van een bezwaar dat op de datum van het inwerkingtreden van de wet niet definitief beslecht is. Nochtans, wat deze laatste aanslagen betreft, blijft de tot op de datum van inwerkingtreding van de wet verlopen periode van opheffing van verwijlinteressen, aan de belastingschuldige verworven. Deze maatregel is onmisbaar tot het bereiken van een der door het ontwerp nagestreefde essentiële doeleinden, namelijk het bespoedigen van de invordering der achterstallige directe belastingen.

Het 2^e lid van artikel 4 strekt er toe een belemmering tot de invordering van het niet betwist gedeelte der belasting af te schaffen.

Krachtens artikel 551 van het W. B. R. en artikel 11 van de wet van 15 Augustus 1854 op de gerechtelijke uitwining, mogen het roerend beslag en de onroerende onteigening slechts vervolgd worden op grond van een uitvoerbare titel en voor effen en zekere schulden.

Beschouwende dat de fiscale schuld één en onverdeelbaar is, zodat zelfs het niet betwist gedeelte van de schuld noch effen noch zeker is, wordt te dien opzichte door zekere rechtbanken het verzet ingewilligd dat door de belastingplichtigen wordt ingesteld met het doel inzake roerend beslag uitstel te bekomen van de uitvoering tot de eindbeslissing op de reclamatie.

Anderdeels, mag inzake onroerend beslag, krachtens arti-

en vertu de l'article 12 de la loi du 15 août 1854, être procédé au jugement sur la validité de la saisie qu'après une décision définitive en dernier ressort ou passée en force de chose jugée et la jurisprudence (Cass., 17 février 1927; Pas., I, p. 160) déclare que cette condition n'est pas réalisée tant qu'il subsiste une réclamation pendante contre une cotisation aux impôts directs.

Cette situation, de part et d'autre, empêche provisoirement le recouvrement d'une dette fiscale cependant reconnue par le contribuable et paralyse ainsi l'action de l'administration dans le domaine du recouvrement des impôts. Ne pas y remédier irait directement à l'encontre du but de ce projet de loi.

Ces considérations ont incité le Gouvernement à vous proposer de lever ces obstacles en ce qui concerne le recouvrement de la partie de l'impôt que le contribuable s'est engagé à payer lors de l'introduction d'une réclamation, de telle sorte que le paiement de cette partie puisse dorénavant être poursuivi jusqu'à la réalisation des biens, par toutes voies de droit, par dérogation formelle aux dispositions précitées du C.P.C. et de la loi sur l'expropriation forcée.

Cette disposition sera applicable à partir du premier jour du mois qui suit celui de la publication de la loi.

Toutefois, afin de pouvoir appliquer cette mesure aux cotisations faisant l'objet d'une réclamation ou d'un recours non encore tranché, l'article 8, 1e, dispose que pour les contestations déjà introduites à la date de la mise en vigueur de la loi, le contribuable devra fournir dans le mois de la demande qui lui en sera faite par l'administration, l'indication du montant de l'impôt qu'il s'engage à payer.

Art. 5.

Les modifications proposées à l'article 74, alinéa 4, des lois coordonnées, relatif à l'octroi d'intérêts moratoires en cas de restitution d'impôts, poursuivent un double but :

1. Accorder des intérêts moratoires dans tous les cas de restitution d'impôts perçus, sauf lorsqu'il s'agit d'impôts dus à la source;
2. Adapter les modalités de calcul de l'intérêt moratoire à celles qui sont prévues à l'article 1er du projet de loi pour le calcul des intérêts de retard.

En vertu de la disposition légale précitée, l'Etat doit payer aux contribuables des intérêts moratoires « en cas de restitution d'impôts indûment perçus ». Cette disposition, qui remonte à la loi du 28 février 1924, était justifiée par des raisons d'équité et n'envisageait l'octroi d'intérêts moratoires que dans les seuls cas de dégrèvement de surtaxes résultant de la faute de l'administration. C'est pour consacrer cette conception que le législateur de 1924 a employé les termes « impôts indûment perçus ».

A l'époque, ces termes avaient une signification non contestée, mais avec le recul du temps cette signification a été altérée. La jurisprudence dans ce domaine, bien que parfois flottante, confirme en général la thèse des contribuables en vertu de laquelle les termes « impôts indûment perçus » ont une portée générale impliquant l'octroi d'intérêts moratoires chaque fois que le contribuable a payé en trop.

Cette jurisprudence n'est pas en opposition avec les prin-

kel 12 der wet van 15 Augustus 1854, slechts worden overgegaan tot uitspraak over de geldigheid van het beslag nadat de eindbeslissing in laatste aanleg zal zijn gewezen of nadat ze in kracht van gewijsde zal zijn gegaan, en de rechtspraak (Cas., 17 Februari 1927; Pas., I, blz. 160) bedingt dat deze voorwaarde niet verwezenlijkt is zolang er een reclamatie tegen een aanslag in de belasting aanhangig is.

Deze toestand belet voorlopig de invordering van een fiscale schuld die door de belastingschuldige nochtans erkend wordt en legt aldus het optreden van de administratie lam op het gebied van de invordering der belastingen. Hieraan niet verhelpen zou rechtstreeks indruisen tegen het doel van de wet.

De beschouwingen hebben de Regering ertoe aangezet U voor te stellen deze hinderpalen uit de weg te ruimen wat betreft de invordering van het gedeelte van de belasting waartoe de belastingplichtige zich tot betaling verbonden heeft bij het indienen van zijn reclamatie, zodat de betaling van dit gedeelte voortaan zou kunnen vervolgd worden tot de tegeldemaking van de goederen door alle rechtsmiddelen, dit bij uitdrukkelijke afwijking van de reeds vermelde bepalingen van het W.B.R. en de wet op de gerechtelijke uitwinning.

Bewuste bepaling zal toepasselijk worden met ingang van de eerste dag der maand volgend op de bekendmaking van de wet.

Ten einde evenwel deze maatregel te kunnen toepassen op de aanslagen die het voorwerp zijn van een nog niet beslecht bezwaar of verhaal, bepaalt artikel 8, 1^e, dat voor de betwistingen reeds ingediend op de datum van de in werkingtreding van de wet, de belastingplichtige, binnen de maand van het verzoek dat hem te dien einde door de Administratie zal worden gedaan, de aanduiding zal moeten verstrekken van het belastingbedrag tot de betaling waarvan hij zich verbindt.

Art. 5.

De voorgestelde wijzigingen aan artikel 74, 4^e lid, der samengordende wetten, betreffende de toekenning van moratoire interessen ingeval van teruggave van belastingen, hebben een dubbel doel :

1. Moratoire interessen verlenen telkens wanneer geïnde belastingen teruggegeven worden, behalve indien het gaat om aan de bron afgehouden belastingen;
2. De berekeningsmodaliteiten van de moratoire interessen aanpassen aan die, welke in artikel 1 van het wetsontwerp voorzien zijn, voor de berekening van de nalatigheidsinteressen.

Krachtens voormelde wetsbepaling moet de Staat aan de belastingplichtigen moratoire interessen betalen « bij terugbetaling van ten onrechte geïnde belastingen ». Deze bepaling, die dateert van de wet van 28 Februari 1924, was gesteund op redenen van billijkheid en beoogde slechts de toekenning van moratoire interessen in gevallen van ontlasting van aan het bestuur toe te schrijven overbelasting. Ten einde deze bedoeling te bevestigen, heeft de wetgever van 1924 de termen « ten onrechte geïnde belastingen » gebruikt.

Te dien tijde hadden deze termen een niet betwiste betekenis maar met verloop van tijd werd deze betekenis aangetast. De terzake geldende rechtspraak, alhoewel soms wisselvallig, bevestigt doorgaans de thesis van de belastingplichtigen, volgens welke de termen « ten onrechte geïnde belastingen » een algemene draagwijdte hebben die de toekenning van moratoire interessen impliqueert telkens de belastingplichtige teveel betaald heeft.

Deze rechtspraak is niet in strijd met de beginselen. De

cipes. La perception des intérêts de retard repose sur la considération qu'il est équitable d'exiger une réparation civile, consistant en la récupération d'un profit que le redevable retire de la détention de fonds revenant de droit à l'Etat. L'exposé des motifs de la loi du 28 mars 1923 (Chambre des Représentants, session 1922-1923, Doc. n° 137, p. 10), précise que l'Etat doit bénéficier des intérêts en lieu et place des contribuables.

Par identité de motifs, il n'est que juste d'accorder des intérêts moratoires aux contribuables, chaque fois que l'Etat restitue un impôt payé, même dans le cas où la restitution est la conséquence d'une erreur imputable au contribuable.

Une exception est prévue à cette règle, à savoir en cas de restitution d'impôts dus à la source.

En l'occurrence, la restitution peut résulter notamment d'erreurs commises par le débiteur du revenu, responsable du versement de l'impôt au Trésor, mais ne supportant pas lui-même ou n'étant pas censé supporter personnellement cette charge, de l'application de l'article 52 qui prévoit des mesures en vue d'éviter la double taxation des mêmes revenus dans le chef du même redevable, et enfin de la régularisation de la situation fiscale des appointés, salariés, pensionnés, etc., lorsque le montant de l'impôt retenu à la source excède celui des impôts réellement exigibles sur l'ensemble des revenus professionnels du contribuable.

L'allocation d'intérêts moratoires dans les cas précités se heurterait en général à des difficultés matérielles considérables et sans réelle utilité. Elle serait d'ailleurs injustifiée lorsqu'elle est la conséquence d'erreurs dans le versement des impôts dus à la source ou de l'application de l'article 52, puisque, dans le premier cas, il serait pratiquement impossible au débiteur de l'impôt de répartir les intérêts moratoires entre les véritables contribuables, à savoir les bénéficiaires des revenus imposables et, dans la deuxième éventualité, le remboursement est accordé non pas aux véritables bénéficiaires des revenus mais à la société qui n'a pas elle-même supporté ou n'est pas censée avoir supporté la charge de la taxe mobilière.

Quelles qu'en soient les causes, les restitutions d'impôts à la source ne doivent donc pas donner lieu à l'octroi d'intérêts moratoires.

De même, en cas de remboursement d'office, en dehors des délais de réclamation et de recours, d'impôts versés au Trésor, aucun intérêt moratoire ne sera dû sur les montants remboursés, puisqu'en l'occurrence, le contribuable a laissé périmé ses droits de réclamation et de recours et ne possède donc plus aucun droit de créance.

L'intérêt moratoire sera également refusé en cas de restitutions sur les sommes payées à valoir en vue d'obtenir l'immunisation de la majoration de 10 ou 20 % prévue à l'article 35, § 9. Il n'échappera pas que cette solution est actuellement concrétisée par l'article 4 de l'arrêté royal du 14 mars 1951, mais les termes de la modification proposée à l'article 74, alinéa 4, pourraient faire naître des contestations qu'il convient d'éviter par une adaptation de la loi.

Suivant l'article 8, 5e, le régime défini à l'article 5 s'appliquera aux restitutions qui seront ordonnancées à partir du premier jour du mois qui suit celui de la publication de la loi.

Inning van de nalatigheidsinteressen steunt op de overweging, dat het billijk is een civielrechtelijke schadevergoeding te eisen in de vorm van de recuperatie van een baat die de belastingplichtige behaalt uit de inhouding van fondsen die in rechte aan de Staat toekomen. De memorie van toelichting van de wet van 28 Maart 1923 (Stuk n° 137, Kamerzitting 1922-1923, blz. 10) preciseert, dat de Staat in de plaats van de belastingplichtigen de interesten moet genieten.

Om dezelfde redenen is het dan ook billijk moratoire interessen aan de belastingplichtingen toe te kennen telkens de Staat een gekweten belasting terugbetaalt, zelfs indien de terugbetaling het gevolg is van een aan de belastingplichtige toe te schrijven vergissing.

Op deze regel is een uitzondering, te weten ingeval van terugbetaling van bij de bron verschuldigde belastingen.

In dit geval kan de terugbetaling voortspruiten namelijk uit vergissingen begaan door de schuldenaar van het inkomen die verantwoordelijk is voor de storting van de belasting in de Schatkist maar deze last niet zelf draagt of niet geacht wordt hem zelf te dragen, uit de toepassing van artikel 52, waarbij maatregelen voorzien worden ten einde de dubbele belasting van dezelfde inkomsten in hoofde van dezelfde belastingplichtige te vermijden, en ten slotte uit de regularisatie van de fiscale toestand van de wedde-, loon-, pensioentrekkenden, enz., wanneer het bedrag van de bij de bron ingehouden belasting hoger is dan dit der belastingen werkelijk vorderbaar op het geheel der bedrijfsinkomsten van de belastingplichtige.

De toekenning van moratoire interessen in voormalde gevallen zou doorgaans op aanzienlijke materiële moeilijkheden stuiten, en zulks zonder werkelijk nut, zij zou anderdeels ongerechtvaardigd zijn wanneer zij het gevolg is van vergissingen in de storting der bij de bron verschuldigde belastingen, of van de toepassing van artikel 52, vermits in het eerste geval, het de schuldenaar van de belasting praktisch onmogelijk zou zijn de moratoire interessen te verdelen over de werkelijke belastingplichtigen, te weten de begunstigden der belastbare inkomsten en, in de tweede onderstelling, de terugbetaling niet toegestaan wordt aan de werkelijke begunstigden van de inkomsten, doch aan de vennootschap die de last van de mobiliënbelasting niet zelf droeg of niet geacht wordt die last te hebben gedragen.

Welke ook de oorzaak weze, de terugbetalingen van de aan de bron verschuldigde belastingen moeten dus geen aanleiding geven tot het toekennen van moratoire interessen.

Zo ook zullen, in geval van terugbetaling van ambtswege, buiten de termijnen van reclamatie of beroep, van in de Schatkist gestorte belastingen, geen moratoire interessen toegekend worden op de terugbetaalde bedragen, vermits de belastingplichtige in dit geval zijn rechten op bezwaar of beroep heeft laten vervallen en dus generlei schuldbordering meer heeft.

De moratoire interest zal eveneens geweigerd worden bij terugbetaling van sommen vooraf betaald met het oog op het bekomen van de vrijstelling van de verhoging van 10 of 20 % voorzien bij artikel 35, § 9. Het zal niet ontgaan dat deze regeling thans vastgelegd is bij artikel 4 van het koninklijk besluit van 14 Maart 1951, maar de termen van de voorgestelde wijziging van artikel 74, 4^e lid, zouden betwistingen kunnen doen ontstaan die best kunnen vermeden worden door een aanpassing van de wet.

Naar luid van artikel 8, 5e, zal het bij artikel 5 gevestigd stelsel toepasselijk zijn op de terugbetalingen die zullen geordonnerd worden met ingang van de eerste dag der maand volgend op de bekendmaking van de wet.

Art. 6.

En vertu de l'article 4, §2, des lois coordonnées, sur la contribution nationale de crise, l'administration doit revoir, en fonction du taux applicable au revenu cadastral de l'ensemble des biens immobiliers des contribuables, les cotisations à la contribution nationale de crise établies en même temps que la contribution foncière. Cette régularisation, qui donne lieu à des travaux matériels assez considérables, aboutit, dans un très grand nombre de cas, à l'enrôlement de suppléments peu importants, donnant souvent lieu à des poursuites en recouvrement dont les frais dépassent, dans certains cas, le montant de l'impôt.

En vue de permettre aux receveurs des contributions de consacrer leur temps à des tâches plus utiles pour le Trésor, il s'indique, en la matière, de fixer à 50 francs le montant en-dessous duquel les suppléments dont il s'agit ne seront dorénavant plus mis en recouvrement. L'article 39, § 1, alinéa 2, de l'arrêté royal du 22 septembre 1937, qui fixe en matière d'impôts sur les revenus le minimum des cotations à entrer, est déjà adapté en conséquence.

Cette disposition est applicable à partir du premier jour du mois qui suit celui de la publication de la loi.

Art. 7.

La solution qui pourra, en exécution de l'article 2, 3e, être réservée aux cas réellement exceptionnels, ne permettra pas de régler certains cas malheureux en matière d'impôts spéciaux sur les bénéfices de guerre établis par les lois des 15 et 16 octobre 1945.

La base des impôts spéciaux et surtout de l'impôt extraordinaire a généralement été établie d'après la méthode de présomption légale de revenus qui s'attache aux avoirs déclarés ou recensés en exécution des arrêtés monétaires d'octobre 1944.

Bien que cette présomption *juris tantum* pouvait être renversée par le contribuable en apportant la preuve que ses avoirs ne proviennent pas de revenus imposables, certains contribuables ont négligé d'apporter cette preuve au cours de la procédure de taxation et ont même laissé passer les délais de réclamation, de sorte que leur cotisation est actuellement devenue définitive, à cause, parfois, de leur ignorance des possibilités de justification des avoirs que la loi avait instaurées en la matière.

L'administration se trouve ainsi en présence de cas vraiment tragiques où elle est obligée de poursuivre le recouvrement de cotisations aux impôts spéciaux qui sont en fait indues en tout ou en partie, le contribuable possédant la preuve irréfutable de l'origine non taxable de son avoir qui a servi de base à des cotisations. La négligence ou l'ignorance dont ces redéposables ont fait preuve ne pouvant être considérées comme le juste motif ou la circonstance de force majeure prévus à l'alinéa 1er du § 8 de l'article 61 (art. 2 du présent projet), il est indispensable de prévoir une disposition expresse visant ces cas malheureux.

L'article 7 réalise cet objectif en permettant au Ministre des Finances, sur avis conforme d'une commission de révision, et quelle que soit la date de la perception, à relever le contribuable de la déchéance encourue lorsqu'une cotisation en matière d'impôts spéciaux, établie sur la base de la présomption légale de revenus qui s'attache aux avoirs déclarés ou recensés en octobre 1944, est devenue définitive en raison de l'expiration des délais de réclamation ou ensuite

Art. 6.

Krachtens artikel 4, § 2, van de samengeordende wetten op de nationale crisisbelasting, dient het bestuur de samen met de grondbelasting gevestigde aanslagen in de nationale crisisbelasting te herzien in functie van de belastingvoet toepasselijk op het kadastraal inkomen van het geheel der onroerende goederen der belastingplichtigen. Deze regularisatie welke aanleiding geeft tot tamelijk uitgebreide materiële werkzaamheden heeft in talrijke gevallen het inkohieren tot gevolg van weinig belangrijke supplementen die dan nog dikwijls aanleiding geven tot vervolgingen waarvan de kosten in zekere gevallen het bedrag van de belasting overtreffen.

Ten einde de ontvangers der belastingen toe te laten al hun tijd te besteden aan voor de Schatkist meer nuttige zaken, ligt het ten deze voor de hand het bedrag, beneden hetwelk voortaan de bewuste supplementen niet meer zullen ingevorderd worden, vast te stellen op 50 frank. Artikel 39, § 1, 2^e lid, van het koninklijk besluit van 22 September 1937, dat het minimum der in te kohieren aanslagen inzake inkomstenbelastingen vaststelt, is hiermede reeds in overeenstemming gebracht.

Deze bepaling is toepasselijk met ingang van de eerste dag der maand volgend op de bekendmaking van de wet.

Art. 7.

De oplossing die in uitvoering van artikel 2, 3^e, zal kunnen voorbehouden worden aan de werkelijk uitzonderlijke gevallen, zal niet toelaten zekere ongelukkige gevallen inzake speciale belastingen op de oorlogswinsten gevestigd bij de wetten van 15 en 16 October 1945 te regelen.

De grondslag van de speciale belastingen en hoofdzakelijk van de extra-belasting werd over 't algemeen bepaald volgens de methode van het wettelijk winstvermoeden dat verbonden is aan de in uitvoering van de monetaire besluiten van October 1944 aangegeven of getelde vermogens.

Alhoewel dit vermoeden *juris tantum* door de belastingschuldige kon te niet gedaan worden door het bewijs voor te leggen dat zijn activa niet van belastbare inkomsten voortkomt, hebben sommige belastingplichtigen nagelaten dit bewijs in de loop van de taxatieprocedure voor te leggen en zij hebben zelfs de reclamatieremijnen laten verstrijken, zodat hun aanslag thans definitief is geworden, soms uit oorzaak van hun onwetendheid nopens de mogelijkheden van verantwoording van hun activa die terzake door de wet is ingesteld.

De administratie staat aldus voor tragische gevallen waarin zij verplicht is de invordering te vervolgen van aanslagen in de speciale belastingen die feitelijk geheel of gedeeltelijk niet verschuldiqd zijn daar de belastingplichtige het onweerlegbaar bewijs bezit van de niet belastbare oorsprong van zijn vermogen dat tot grondslag van deze aanslagen heeft gedien. En aangezien de nalatigheid of de onwetendheid waarvan deze belastingplichtigen hebben betuigd niet kan beschouwd worden als de wettige reden of de omstandigheid van overmacht voorzien bij het 1^e lid van § 8 van artikel 61 (art. 2 van dit ontwerp) is het onontbeerlijk een uitdrukkelijke bepaling te voorzien tot regeling van deze ongelukkige gevallen.

Dit doel wordt bereikt door artikel 7, dat aan de Minister van Financiën toelaat, op eensluidend advies van een herziengingscommissie, en wat ook de datum van de inning weze, de belastingschuldige van het opgelopen rechtsverval te onheffen wanneer een aanslag in zake speciale belastingen gevestigd op grond van het wettelijk inkomstenvermoeden dat verbonden is aan de in October 1944 aangegeven of getelde vermogens, definitief geworden is wegens het ver-

d'une décision administrative, éventuellement confirmée par une décision judiciaire, rejetant une réclamation pour n'avoir pas été présentée conformément à une règle légale, y compris une règle de prescription, et pour autant que le contribuable apporte la preuve de l'origine non taxable des dits avoirs.

Les règles de droit commun en matière de réclamation et de recours inscrites aux articles 62 et suivants des lois coordonnées, sont applicables dès que le contribuable aura été relevé de la forclusion.

Ces dispositions ne sont pas seulement applicables aux impôts spéciaux, mais aussi aux impôts ordinaires établis sur les mêmes bases que les impôts spéciaux.

La mesure d'exception que le Gouvernement propose en l'espèce trouve essentiellement sa justification dans le fait qu'il s'agit d'impôts établis sur la base d'une législation qui s'écarte du droit commun.

strieken van de reclamatietermijnen of ingevolge een administratieve beslissing, eventueel bekrachtigd door een gerechtelijke uitspraak, waarbij een reclamatie wordt afgewezen omdat zij niet is ingediend overeenkomstig een wettelijke regel met inbegrip van een regel in verband met de prescriptie, en voor zover de belastingschuldige het bewijs bijbrengt van de niet belastbare oorsprong van dit vermogen.

De regel van het gemeen recht in zake bezwaren en beroep, ingeschreven in artikel 62 en volgende der samengoedende wetten, zijn toepasselijk van zodra de belastingplichtige van de forclusie zal ontheven zijn.

De ontlasting zal niet alleen slaan op de speciale belastingen, maar ook op de gewone belastingen die op dezelfde grondslagen als de speciale belastingen worden gevestigd.

De uitzonderingsmaatregel die de Regering hier voorstelt vindt hoofdzakelijk zijn verantwoording in het feit dat het gaat om belastingen die gevestigd zijn op grond van een wetgeving die van het gemeen recht afwijkt.

Le Ministre des Finances.

De Minister van Financiën.

A.-E. JANSSEN.

ANNEXE A L'EXPOSÉ DES MOTIFS

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING

LOIS COORDONNEES. Article 61, §§ 3 à 6.

I. — TEXTE ACTUEL.

§ 3. Hors les cas prévus au § 1, les redevables d'impôts directs peuvent se pourvoir par écrit en réclamation contre le montant de leur taxtion, y compris éventuellement les accroissements, auprès du directeur de la province ou de la région dans le ressort de laquelle les impôts litigieux ont été établis.

Les réclamations doivent être motivées et présentées, sous peine de déchéance, au plus tard le 31 mars de la seconde année de l'exercice sans cependant que le délai puisse être inférieur à six mois à partir de la date de l'avertissement-extrait du rôle ou de l'avis de cotisation ou de celle de la perception des impôts perçus autrement que par rôle.

Les taxations effectuées par rappel de droit sur des exercices clos sont censées appartenir à l'exercice auxquel elles sont rattachées.

La réclamation dirigée contre un impôt établi sur des éléments contestés, vaut d'office pour les autres impôts établis sur les mêmes éléments, alors même que seraient expirés les délais légaux de réclamation contre ces derniers impôts.

§ 4. Les dispositions du § 3 sont également applicables aux demandes en remise ou modération de l'impôt foncier, visées à l'article 13.

§ 5. Il est délivré accusé de réception des réclamations.

§ 6. Le contribuable peut réclamer, pendant un an à partir de l'avertissement-extrait du rôle, la restitution des surtaxes résultant d'erreurs matérielles imputables à un agent de l'administration ou résultant d'un double emploi.

Même après l'expiration du délai de réclamation, le directeur des contributions directes accorde d'office dégrèvement des surtaxes résultant d'erreurs matérielles imputables à un agent de l'administration ou d'un double emploi. Si l'impôt a déjà été payé, la restitution en est ordonnée jusqu'à l'expiration d'un délai de trois ans prenant cours à la date de la recette. En ce qui concerne les impôts payés depuis le 1er janvier 1945, la restitution peut en tout cas être ordonnée jusqu'à l'expiration d'un délai de neuf mois à partir de la date de l'entrée en vigueur de la présente loi.

II. — MODIFICATIONS PROPOSÉES.

Entre les alinéas 2 et 3 de l'article 61, § 3, insérer l'alinéa suivant (voir art. 2 du projet) :

« La réclamation doit contenir l'indication de la partie de l'impôt que le contribuable s'engage à payer en attendant la décision qui mettra fin au litige. A défaut de cette indication, l'article 59, § 2, alinéa 2, est applicable à l'intégralité de l'impôt qui sera reconnu exigible par la décision définitive. »

L'article 61, § 3, dernier alinéa est remplacé par la disposition suivante (voir art. 2 du projet) :

« La réclamation dirigée contre un impôt établi sur des éléments contestés, vaut d'office pour les autres impôts établis sur les mêmes éléments, ou en supplément, avant décision du directeur des contributions, alors même que seraient expirés les délais légaux de réclamation contre ces autres impôts. »

L'article 61, § 6, alinéa 2, est remplacé par les dispositions suivantes (voir art. 2 du projet) :

« § 7. Même après l'expiration des délais de réclamation et de recours, le directeur des contributions accorde d'office le dégrèvement des surtaxes constatées par l'administration et résultant d'erreurs matérielles, de doubles emplois ou de la perception à la source, sur les revenus visés aux articles 31, § 1, b, et 39, alinéa 2, de montants supérieurs aux impôts dus par les bénéficiaires sur l'ensemble de leurs revenus imposables annuels.

» Lorsque le montant de la surtaxe a déjà été perçu, la restitution n'en est ordonnée que si, avant l'expiration d'un délai de trois ans prenant cours à la date de la perception, cette surtaxe a été constatée par l'administration dans les formes à déterminer par le Ministre des Finances ou le dégrèvement a été demandé par écrit au directeur par le redevable.

* § 8. Même après l'expiration des délais de réclamation

SAMENGEORDENDE WETTEN. — Artikel 61, §§ 3 tot 6.

I. — HUIDIGE TEKST.

§ 3. Behalve de bij § 1 voorziene gevallen, kunnen de schuldenaars van directe belastingen een schriftelijke reclamatie tegen het beloop van hun aanslag, de verhogingen eventueel inbegrepen, indienen bij de directeur van de provincie of het gewest binnen wiens gebied de betwiste aanslagen werden gevestigd.

De bezwaarschriften moeten, op straffe van verval, ingediend worden uiterlijk de 31^e Maart van het tweede jaar van het dienstjaar, zonder dat de termijn nochtans minder dan zes maanden mag bedragen van af de datum van het aanslagbiljet of van de datum van de inning der belastingen op andere wijze dan per kohier.

De bij navordering van rechten op afgesloten dienstjaren gedane taxaties worden gehouden te behoren tot het dienstjaar waarbij zij werden gevoegd.

Het bezwaarschrift gericht tegen een belasting gevestigd op betwiste bestanddelen, geldt van ambtswege voor de andere op dezelfde bestanddelen gevestigde belastingen, zelfs dan wanneer de wettelijke termijnen tot reclamatie tegen deze laatste belastingen zouden verstrekken zijn.

§ 4. De bepalingen van § 3 zijn mede van toepassing op de bij artikel 13 bedoelde aanvragen om uitstel of vermindering van de grondbelasting.

§ 5. Van de bezwaarschriften wordt ontvangstbewijs afgeleverd.

§ 6. Gedurende één jaar van de datum van het aanslagbiljet, kan de belastingplichtige de teruggave vorderen van de overbelasting voortvloeiend uit materiële vergissingen te wijten aan een beambte van het bestuur of het gevolg zijnde van dubbele belasting.

Zelfs na het verstrijken van de termijnen voor bezwaarschrift, verleent de directeur der directe belastingen ambts-halve ontlasting van de overbelastingen die uit een dubbele belasting voortspruiten of uit materiële fouten welke aan een agent van de administratie toe te schrijven zijn. Indien de belasting reeds betaald werd, wordt de terugbetaling er van bevolen, tot het verstrijken van een termijn van drie jaar, die een aanvang neemt op de datum van de ontvangst. Voor de belastingen welke sedert 1 Januari 1945 werden betaald, kan de terugbetaling, in ieder geval, bevolen worden tot het verstrijken van een termijn van negen maanden, welke ingaat op de datum van inwerkingtreding van deze wet.

II. — VOORGESTELDE WIJZIGINGEN.

Volgend lid inlassen tussen lid 2 en 3 van artikel 61, § 3 (zie art. 2 van het ontwerp) :

« Het bezwaarschrift moet aanwijzen welk gedeelte van de belasting de belastingplichtige zich verbindt te betalen in afwachting van de beslissing die een einde aan de betwisting zal maken. Bij gebrek aan deze aanduiding, is artikel 59, § 2, 2^e lid, toepasselijk op het algeheel bedrag van de belasting dat door de definitieve beslissing als eisbaar zal worden erkend. »

§ 3. laatste lid wordt als volgt vervangen (zie art. 2 van het ontwerp) :

« Het bezwaarschrift gericht tegen een belasting gevestigd op betwiste bestanddelen, geldt van ambtswege voor de andere belastingen gevestigd op dezelfde bestanddelen of als supplement vóór de beslissing van de directeur der belastingen, zelfs dan wanneer de wettelijke termijnen tot reclamatie tegen deze andere belastingen zouden verstrekken zijn. »

Artikel 61, § 6, 2^e lid, wordt door onderstaande bepalingen vervangen (zie art. 2 van het ontwerp) :

« § 7. Zelfs na het verstrijken van de termijnen tot reclamatie en tot verhaal verleent de directeur der belastingen ambts-halve de ontlasting der overbelastingen vastgesteld door het bestuur en voortvloeiend uit materiële vergissingen, uit dubbele belasting of uit heffing bij de bron op de inkomsten bedoeld in de artikelen 31, § 1, b, en 39, 2^e lid, van bedragen hoger dan de belastingen verschuldigd door de betrokkenen op het totaal van hun jaarlijkse belastbare inkomsten.

» Wanneer het bedrag van de overbelasting reeds geïnd is, wordt de terugbetaling er van slechts bevolen indien, vóór het verstrijken van een termijn van drie jaar ingaande op de datum van de inning, deze overbelasting door het bestuur wordt vastgesteld in de door de Minister van Financiën te bepalen vorm of de ontlasting schriftelijk aan de directeur gevraagd werd door de belastingschuldenaar.

» § 8. Zelfs na het verstrijken van de termijnen tot

I. — TEXTE ACTUEL.

II. — MODIFICATIONS PROPOSÉES.

et de recours le Ministre des Finances ou son délégué, est autorisé à accorder d'office, sur avis conforme d'une commission de revision, le dégrèvement des surtaxes constatées postérieurement à l'établissement de l'impôt, mais au plus tard dans les trois ans à dater de sa perception et avant toute décision définitive statuant quant au fond sur une réclamation ou un recours, sur la base de documents ou faits nouveaux, probants et dont le redevable justifie la production tardive par des circonstances de force majeure ou, dans des cas exceptionnels, par d'autres justes motifs. N'est pas considéré comme constituant un fait nouveau, un nouveau moyen de droit ni un changement de la jurisprudence administrative ou judiciaire.

» Il est créé, pour le ressort de chacune ou de plusieurs directions provinciales ou régionales des contributions directes, une commission de revision présidée par un magistrat effectif, honoraire ou suppléant et comprenant au maximum deux fonctionnaires de l'administration des contributions directes, en activité de service ou pensionnés. La constitution et le fonctionnement de ces commissions sont réglés par le Roi. »

III. — TEXTE COORDONNÉ

(tel qu'il se présentera après fusion du I et du II).

§ 3. Hors les cas prévus au § 1, les redevables d'impôts directs peuvent se pourvoir par écrit en réclamation contre le montant de leur taxation, y compris éventuellement les accroissements, auprès du directeur de la province ou de la région dans le ressort de laquelle les impôts litigieux ont été établis.

Les réclamations doivent être motivées et présentées, sous peine de déchéance, au plus tard le 31 mars de la seconde année de l'exercice, sans cependant que le délai puisse être inférieur à six mois à partir de la date de l'avertissement-extrait du rôle ou de l'avis de cotisation ou de celle de la perception des impôts perçus autrement que par rôle.

La réclamation doit contenir l'indication de la partie de l'impôt que le contribuable s'engage à payer en attendant la décision qui mettra fin au litige. A défaut de cette indication, l'article 59, § 2, alinéa 2, est applicable à l'intégralité de l'impôt qui sera reconnu exigible par la décision définitive.

Les taxations effectuées par rappel de droit sur des exercices clos sont censées appartenir à l'exercice auquel elles sont rattachées.

La réclamation dirigée contre un impôt établi sur des éléments contestés, vaut d'office pour les autres impôts établis sur les mêmes éléments, ou en supplément, avant décision du directeur des contributions, alors même que seraient expirés les délais légaux de réclamation contre ces autres impôts.

§ 4. Les dispositions du § 3 sont également applicables aux demandes en remise ou modération de l'impôt foncier, visées à l'article 13.

§ 5. Il est délivré accusé de réception des réclamations.

§ 6. Le contribuable peut réclamer, pendant un an à partir de l'avertissement-extrait du rôle, la restitution des surtaxes résultant d'erreurs matérielles imputables à un agent de l'administration ou résultant d'un double emploi.

§ 7. Même après l'expiration des délais de réclamation et de recours, le directeur des contributions accorde d'office le dégrèvement des surtaxes constatées par l'administration et résultant d'erreurs matérielles, de doubles emplois ou de la perception à la source, sur les revenus visés aux articles 31, § 1, b, et 39, alinéa 2, de montants supérieurs aux impôts dus par les bénéficiaires sur l'ensemble de leurs revenus imposables annuels.

Lorsque le montant de la surtaxe a déjà été perçu, la restitution n'en est ordonnée que si, avant l'expiration d'un délai de trois ans prenant cours à la date de la perception, cette surtaxe a été constatée par l'administration dans les formes à déterminer par le Ministre des Finances ou le dégrèvement a été demandé par écrit au directeur par le redevable.

§ 8. Même après l'expiration des délais de réclamation et de recours, le Ministre des Finances ou son délégué, est autorisé à accorder d'office, sur avis conforme d'une commission de revision, le dégrèvement des surtaxes constatées postérieurement à l'établissement de l'impôt, mais au plus tard dans les trois ans à dater de sa perception et avant toute décision définitive statuant quand au fond sur une réclamation ou un recours, sur la base de documents ou faits nouveaux, probants, et dont le redevable justifie la production tardive par des circonstances de force majeure ou, dans des cas exceptionnels, par d'autres justes motifs. N'est pas considéré comme constituant un fait nouveau, un nouveau moyen de droit ni un changement de la jurisprudence administrative ou judiciaire.

Il est créé, pour le ressort de chacune ou de plusieurs directions provinciales ou régionales des contributions directes, une commission de revision présidée par un magistrat effectif, honoraire ou suppléant et comprenant au maximum deux fonctionnaires de l'administration des contributions directes, en activité de service ou pensionnés. La constitution et le fonctionnement de ces commissions sont réglés par le Roi.

I. — HUIDIGE TEKST.

II. — VOORGESTELDE WIJZIGINGEN.

reclamatie en tot beroep, is de Minister van Financiën of zijn gedelegeerde gemachtigd tot het verlenen van ambtswege, op een eensluidend advies van een herzieneringscommissie, van de ontlasting der overbelastingen vastgesteld na de vestiging der belasting, doch ten laatste binnen de drie jaren volgend op de inning en vóór elke eindbeslissing die, wat de grond betreft, uitspraak doet over een bezwaarschrift of een verhaal, op grondslag van afdoende bevonden nieuwe bescheiden of feiten, waarvan de belastingschuldenaar het laattijdig inbrengen verantwoordt door overmachtsumstandigheden of, in uitzonderlijke gevallen, door andere wettige redenen. Als een nieuw feit wordt niet beschouwd, een nieuw rechtsmiddel of een wijziging van de administratieve of rechterlijke jurisprudentie.

» Voor het ambtsgebied van elke of van verschillende provinciale of gewestelijke directies van de directe belastingen wordt een herzieneringscommissie tot stand gebracht, voorgezeten door een effectief, ere- of plaatsvervangend magistraat en omvattend ten hoogste twee ambtenaren van het bestuur der directe belastingen, in actieve dienst of gepensionneerd. De Koning regelt de samenstelling en de werking van die commissies. »

III. — SAMENGEORDENDE TEKST

(zoals hij dient gelezen na samenvoeging van I en II).

§ 3. Behalve de bij § 1 voorziene gevallen, kunnen de schuldenaars van directe belastingen een schriftelijke reclamatie tegen het beloop van hun aanslag, de verhogingen eventueel inbegrepen, indienen bij de directeur van de provincie of het gewest binnen wiens gebied de betwiste aanslagen werden gevestigd.

De bezwaarschriften moeten, op straffe van verval, ingediend worden uiterlijk de 31 Maart van het tweede jaar van het dienstjaar, zonder dat de termijn nochtans minder dan zes maanden mag bedragen vanaf de datum van het aanslagbiljet of van de datum van de inning der belastingen op andere wijze dan per kohier.

Het bezwaarschrift moet aanwijzen welk gedeelte van de belasting de belastingplichtige zich verbint te betalen in afwachting van de beslissing die een einde aan de betwisting zal maken. Bij gebrek aan deze aanduiding, is artikel 59, § 2, 2^e lid, toepasselijk op het algeheel bedrag van de belasting dat door de definitieve beslissing als eisbaar zal worden erkend.

De bij navordering van rechten op afgesloten dienstjaren gedane taxaties worden gehouden te behoren tot het dienstjaar waarbij zij werden gevoegd.

Het bezwaarschrift gericht tegen een belasting gevestigd op betwiste bestanddelen, geldt van ambtswege voor de andere belastingen gevestigd op dezelfde bestanddelen of als supplement vóór de beslissing van de directeur der belastingen, zelfs dan wanneer de wettelijke termijnen tot reclamatie tegen deze andere belastingen zouden verstrekken zijn.

§ 4. De bepalingen van § 3 zijn mede van toepassing op de bij artikel 13 bedoelde aanvragen om uitstel of vermindering van de grondbelasting.

§ 5. Van de bezwaarschriften wordt ontvangstbewijs aangeleverd.

§ 6. Gedurende één jaar van de datum van het aanslagbiljet, kan de belastingplichtige de teruggave vorderen van de overbelasting voortvloeiend uit materiële vergissingen te wijten aan een beambte van het bestuur of het gevolg zijnde van dubbele belasting.

§ 7. Zelfs na het verstrijken van de termijnen tot reclamatie en tot verhaal verleent de directeur der belastingen ambtshalve de ontlasting der overbelastingen vastgesteld door het Bestuur en voortvloeiend uit materiële vergissingen, uit dubbele belasting of uit heffing bij de bron op de inkomsten bedoeld in de artikelen 31, § 1, b, en 39, 2^e lid, van bedragen hoger dan de belastingen verschuldigd door de betrokkenen op het totaal van hun jaarlijkse belastbare inkomsten.

Wanneer het bedrag van de overbelasting reeds geïnd is, wordt de terugbetaling er van slechts bevolen indien, vóór het verstrijken van een termijn van drie jaar ingaande op de datum van de inning, deze overbelasting door het Bestuur wordt vastgesteld in de door de Minister van Financiën te bepalen vorm of de ontlasting schriftelijk aan de directeur gevraagd werd door de belastingschuldenaar.

§ 8. Zelfs na het verstrijken van de termijnen tot reclamatie en tot beroep, is de Minister van Financiën of zijn gedelegeerde gemachtigd tot het verlenen van ambtswege op een eensluidend advies van een herzieneringscommissie, van de ontlassing der overbelastingen vastgesteld na de vestiging der belasting, doch ten laatste binnen de drie jaren volgend op de inning en vóór elke eindbeslissing die, wat de grond betreft, uitspraak doet over een bezwaarschrift of een verhaal, op grondslag van afdoende bevonden nieuwe bescheiden of feiten, waarvan de belastingschuldenaar het laattijdig inbrengen verantwoordt door overmachtsumstandigheden of, in uitzonderlijke gevallen, door andere wettige redenen. Als een nieuw feit wordt niet beschouwd, een nieuw rechtsmiddel of een wijziging van de administratieve of rechterlijke jurisprudentie.

Voor het ambtsgebied van elke of van verschillende provinciale of gewestelijke directies van de directe belastingen wordt een herzieneringscommissie tot stand gebracht, voorgezeten door een effectief-, ere- of plaatsvervangend magistraat en omvattend ten hoogste twee ambtenaren van het Bestuur der directe belastingen, in actieve dienst of gepensionneerd. De Koning regelt de samenstelling en de werking van die commissies.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le Conseil d'Etat, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Finances, le 22 décembre 1952, d'une demande d'avis sur un projet de loi instaurant des mesures en vue d'activer le recouvrement des impôts directs, a donné le 4 février 1953 l'avis suivant :

Article 1er.

Selon l'intitulé du chapitre I du projet, celui-ci ne concerne que des modifications aux lois et arrêtés relatifs aux impôts sur les revenus, coordonnées par l'arrêté du Régent du 15 janvier 1948. Les amendements qui sont proposés à l'article 1er du projet modifient néanmoins certaines dispositions applicables en matière de contribution nationale de crise.

Comme cette taxe est régie par une autre loi que celle applicable aux impôts sur les revenus, le Conseil d'Etat est d'avis que la modification que l'article 1er tend à apporter aux dispositions applicables à cette taxe, devrait éventuellement faire l'objet d'un article à insérer dans la législation relative à la contribution nationale de crise.

Si cette proposition est adoptée, les mots : « contribution nationale de crise » devraient être omis à l'article 1er, 1e, du projet.

Au 2e, le Conseil d'Etat propose d'indiquer que l'alinéa 2 a été modifié par la loi du 8 mars 1951.

Dans un but de clarté, le Conseil d'Etat propose d'écrire à la fin du 3e de l'article 1er : « atteigne au moins 50 % de ce dernier montant ».

Art. 4.

Dans le commentaire que l'exposé des motifs consacre à l'article 4 du projet, la portée de l'article 551 du Code de procédure civile est définie de manière inexacte.

En effet, pour pouvoir procéder à une saisie mobilière, il faut mais il suffit, conformément à cet article 551, que le créancier possède un titre exécutoire.

Par contre, en matière d'expropriation forcée d'immeubles la poursuite peut avoir lieu en vertu d'un titre exécutoire; en vertu de l'article 12 de la loi du 15 août 1854, il ne pourra toutefois être procédé au jugement sur la validité de la saisie qu'après une décision définitive en dernier ressort ou passée en force de chose jugée.

Il conviendrait en conséquence d'omettre à l'alinéa 2 de l'addition apportée par l'article 4 du projet à l'article 68 des lois coordonnées, les mots : « et de l'article 551 du Code de procédure civile ».

Art. 7.

Le Conseil d'Etat propose de préciser la référence figurant à la onzième ligne en écrivant : « sur avis conforme de la Commission de révision visée à l'article 61, § 8, des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, à relever ».

Art. 8.

Le Conseil d'Etat propose la rédaction suivante :

« Art. 8. — La présente loi est applicable à partir du premier jour du mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

Toutefois :

1e les articles 1er, 2 et 4, en tant qu'ils modifient les articles 59, § 2, alinéa 2, 61, § 3, alinéa 3, et 68, dernier alinéa, des lois coordonnées, sont également applicables aux impôts faisant l'objet d'une réclamation introduite avant la date prévue à l'alinéa 1er, et sur laquelle il n'a pas encore été définitivement statué à la même date, sous la réserve que le montant qui aurait dû être mentionné dans la réclamation devra être fourni par le contribuable, par lettre recommandée à la poste, dans le mois de la demande qui lui en sera faite par l'administration, également par lettre recommandée à la poste: l'intérêt mensuel de 0,75 % ne prend cours qu'à partir du mois suivant celui au cours duquel la demande aura été faite. En l'absence de réponse de la part du contribuable, cet intérêt s'applique à la totalité de l'impôt définitivement exigible;

2e l'article 2, 2e, est également applicable aux réclamations introduites avant la date prévue à l'alinéa 1er et sur lesquelles il n'a pas encore été définitivement statué à la même date;

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De Raad van State, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 22e December 1952 door de Minister van Financiën verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « tot invoering van maatregelen om de invordering der directe belastingen te bespoedigen », heeft de 4^e Februari 1953 het volgend advies gegeven :

Art. 1.

Volgens de titel van hoofdstuk 1 van het ontwerp heeft dat hoofdstuk alleen betrekking op wijzigingen in de wetten en besluiten betreffende de inkomstbelastingen, samengeordend bij het besluit van de Regent van 15 Januari 1948. De amendementen voorgesteld in artikel 1 van het ontwerp, brengen echter ook wijziging in sommige bepalingen die inzake nationale crisisbelasting van toepassing zijn.

Daar de nationale crisisbelasting geregeld is in een andere wet dan welke voor de inkomstbelastingen geldt, is de Raad van State van advies dat de wijziging welke artikel 1 in de bepalingen betreffende die belasting wil aanbrengen, bij voorkomend geval zou moeten worden opgenomen in een artikel, in te voegen in de wetgeving betreffende de nationale crisisbelasting.

Wordt dat voorstel aangenomen, dan moeten de woorden : « nationale crisisbelasting » in artikel 1, 1^e, van het ontwerp vervallen.

In 2^e stelt de Raad van State voor, er op te wijzen dat het tweede lid bij de wet van 8 Maart 1951 is gewijzigd.

Duidelijkshalve stelt de Raad van State voor aan het slot van het 3^e van artikel 1 in de Franse tekst te lezen : « atteigne au moins 50 % de ce dernier montant ».

Art. 4.

De commentaar welke de memoria van toelichting aan artikel 4 van het ontwerp wijdt, geeft de strekking van artikel 551 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering verkeerd aan.

Om een roerend beslag te kunnen leggen, is het overeenkomstig dat artikel 551 nodig, maar dan ook voldoende, dat de schuldeiser een uitvoerbare titel bezit.

Daarentegen kan, inzake gerechtelijke uitwinning van onroerende goederen, de vervolging wel geschieden op grond van een uitvoerbare titel, maar kan er overeenkomstig artikel 12 van de wet van 15 Augustus 1954 over de geldigheid van het beslag slechts uitspraak gedaan worden nadat de eindbeslissing in laatste aanleg zal zijn gewezen of nadat zij in kracht van gewijsde zal zijn gegaan.

Derhalve moeten in het tweede lid van de aanvullingen welke artikel 4 van het ontwerp in artikel 68 van de samengeordende wetten aanbrengt, de woorden « en van artikel 551 van het Wetboek voor burgerlijke rechtspleging » vervallen.

Art. 7.

De Raad van State stelt voor, de verwijzing voorkomende in de elde regel duidelijker te maken en te lezen : « op eensluidend advies van de Herzieningscommissie, bepaald in artikel 61, § 8, van de samengestelde wetten betreffende de inkomstbelastingen, de belastingschuldenaar ... ».

Art. 8.

De Raad van State stelt de volgende lezing voor :

« Art. 8. — Deze wet is van toepassing met ingang van de eerste dag der maand volgenda op haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Evenwel :

1^e zijn de artikelen 1, 2 en 4, voor zover zij de artikelen 59, § 2, tweede lid, 61, § 3, derde lid, en 68, laatste lid, van de samengestelde wetten wijzigen, mede van toepassing op de belastingen waartegen vóór de in het eerste lid bepaalde datum een bezwaarschrift is ingediend en waarover op die datum nog niet definitief uitspraak is gedaan, onder voorbehoud dat het bedrag, hetwelk in het bezwaarschrift had moeten vermeld staan, door de belastingplichtige bij een ter post aangetekend schrijven zal moeten versterkt worden binnen de maand nadat het bestuur hem hierom eveneens bij een ter post aangetekend schrijven zal hebben verzocht; de maandelijkse interest van 0,75 % begint eerst te lopen van af de maand volgenda op die tijdens welke het verzoek zal gedaan zijn. Blijft het antwoord van de belastingplichtige uit, dan wordt deze interest op het volle bedrag van de definitief eisbare belasting;

2e is artikel 2, 2e, mede van toepassing op de bezwaarschriften ingediend vóór de in het eerste lid bepaalde datum en waarover op die datum nog niet definitief uitspraak is gedaan;

3e les articles 3 et 4, alinéa 1er, sont applicables à partir de la date prévue à l'alinéa 1er, quel que soit l'exercice auquel les cotisations contestées appartiennent;

4e l'article 5 est applicable à toutes les restitutions ordonnancées à partir de la date prévue à l'alinéa 1er.

Observations générales.

Dans un but de concordance, le Conseil d'Etat propose de modifier les phrases introducives de textes nouveaux en y remplaçant les mots : « le texte suivant », « comme suit » et « les alinéas suivants » par les mots : « la disposition suivante » ou « les dispositions suivantes ».

Il y aurait lieu également d'écrire « alinéa 1er », « alinéa 2 » et « alinéa 3 » au lieu de « 1er alinéa », « 2me alinéa » et « 3me alinéa ».

* * *

Le texte néerlandais appelle, en outre, quant à sa forme, des observations qui sont reprises ci-après.

3e zijn de artikelen 3 en 4, eerste lid, van toepassing met ingang van de in het eerste lid bepaalde datum, onverschillig tot welk dienstjaar de betwiste aanslagen behoren;

4e is artikel 5 van toepassing op alle teruggaven, die vanaf de in het eerste lid bepaalde datum worden geordonneerd ».

Algemene opmerkingen.

Met het oog op de overeenstemming stelt de Raad van State voor, de volzinnen ter inleiding van nieuwe teksten te wijzigen en de woorden « onderstaande tekst » « onderstaande bepaling », « als volgt vervangen », « onderstaande leden » te vervangen door : « de volgende bepaling » of door « de volgende bepalingen ».

Verder zou in de Franse tekst moeten gelezen worden : « alinéa 1er », « alinéa 2 » en « alinéa 3 » in plaats van « 1er alinéa », « 2me alinéa » en « 3me alinéa ».

* * *

Ten slotte worden voor de Nederlandse tekst van de eerste zeven artikelen een aantal vormwijzigingen voorgesteld die in de onderstaande tekst zijn opgenomen :

HOOFDSTUK I.

Wijzigingen aan de wetten en besluiten betreffende de inkomstenbelastingen, samengeordende bij besluit van de Regent van 15 Januari 1948.

Eerste Artikel.

Artikel 59 wordt gewijzigd als volgt :

1^e § 1, eerste lid, wordt door de volgende bepaling vervangen : ...

2^e in § 1, tweede lid, worden de termen « niet door afhouding geheven directe belastingen » en « bij afhouding te innen belastingen » onderscheidenlijk vervangen door « niet bij de bron verschuldigde directe belastingen » en « bij de bron verschuldigde belastingen »;

3^e § 2, eerste lid, wordt door de volgende bepaling vervangen : ...

« Bij wanbetaling binnen de termijnen in de eerste twee leden van § 1 gesteld, brengen de verschuldigde sommen ten bate van de Schatkist een interest op onderscheidenlijk ... Die interest wordt ... afgerond op het lagere honderdtal : de vervalmaand wordt niet medegerekend ... De interestvoet van 1/2 % wordt op 0.75 % gebracht, van de maand af tijdens welke een bezwaarschrift overeenkomstig artikel 61 wordt ingediend, op het verschil tussen het bedrag van de aanslag vastgesteld bij de administratieve of rechterlijke beslissing die een einde aan de betwisting heeft gemaakt en het bedrag tot betaling waarvan de belastingplichtige zich, krachtens artikel 61, § 3, derde lid, verbonden heeft, voor zover dit verschil minstens 50 % van dit laatste bedrag bereikt »;

4^e in § 2, derde lid, wordt het cijfer « 50 » vervangen door « 100 ».

Art. 2.

Artikel 61 wordt als volgt gewijzigd :

1^e tussen het tweede en het derde lid van § 3 wordt volgend lid ingevoegd :

« Het bezwaarschrift moet aanwijzen welk gedeelte van de belasting de belastingplichtige zich verbindt te betalen in afwachting van de beslissing die een einde aan de betwisting zal maken. Bij gebrek aan deze aanwijzing, is artikel 59, § 2, tweede lid, toepasselijk op het algheel bedrag van de belasting dat door de eindbeslissing als eisbaar zal worden erkend »;

2^e § 3, laatste lid, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Het bezwaarschrift gericht tegen een belasting gevestigd op betwiste bestanddelen, geldt van ambtswege voor de andere belastingen op dezelfde bestanddelen of als supplement gevestigd hetzij vóór, hetzijna de beslissing van de directeur der belastingen, zelfs dan wanneer de wettelijke termijnen tot reclamatie tegen deze andere belastingen zouden verstrekken zijn »;

3^e § 6, tweede lid, wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« § 7. Zelfs na het verstrijken van de termijnen tot reclamatie en tot beroep verleent de directeur der belastingen ambtshalve de ontlasting der overbelastingen vastgesteld door het bestuur en voortvloeiend uit materiële vergissingen, uit dubbele belasting of uit heffing bij de bron op de inkomsten bedoeld in de artikelen 31, § 1, b, en 39, tweede lid, van bedragen hoger dan de belasting verschuldigd door de betrokkenen op het totaal van hun jaarlijkse belastbare inkomsten.

» ... gevraagd werd door de belastingsschuldenaar.

» ...

» 8. Zelfs na het verstrijken van de termijnen tot reclamatie en tot beroep, is de Minister van Financiën of zijn gedelegeerde gemachtigd tot het verlenen van ambtswege, op censuuridig advies van een herziengingscommissie, van de ontlasting der overbelastingen vastgesteld na de vestiging der belasting, doch ten laatste binnen de drie jaren volgend op de inning en vóór elke eindbeslissing die, wat de grond betrifft, uitspraak doet over een bezwaarschrift of een beroep, op grondslag van afdoende bevonden nieuwe bescheden of feiten waarvan de belasting-schuldenaar het laattijdig inbrengen verantwoordt door overmachtomstandigheden of, in uitzonderlijke gevallen, door andere wettige redenen. Als een nieuw feit wordt niet beschouwd een nieuw rechtsmiddel of een wijziging van de administratieve of rechterlijke jurisprudentie.

» Voor het ambtsgebied van elke of van verscheidene provinciale of gewestelijke directies van de directe belastingen wordt een herziengingscommissie tot stand gebracht, voorgezeten door een effectief, ere- of plaatsvervangend magistraat en omvattend ten hoogste twee ambtenaren van het bestuur der directe belastingen, in actieve dienst of gepensioneerd. De Koning regelt de samenstelling en de werking van die commissies. »

Art. 3.

Artikel 65, tweede lid, wordt opgeheven.

Art. 4.

Artikel 68 wordt met de volgende bepalingen aangevuld :

« Bij wanbetaling binnen de in artikel 59, § 1, eerste en tweede lid, vastgestelde termijnen, is de interest over de ganse duur van het verwijl verschuldigd op het bedrag van de aanslag, zoals het vastgesteld is bij de administratieve of rechterlijke beslissing die een einde maakt aan het geschil.

» De invordering van het gedeelte van de belasting waarvan de belastingplichtige zich overeenkomstig artikel 61, § 3, derde lid, verbonden heeft, mag door alle rechtsmiddelen vervolgd worden en nietegenstaande het bepaalde in artikel 11 van de wet van 15 Augustus 1854. »

Art. 5.

Artikel 74, vierde lid, wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Bij terugbetaling van geïnde belastingen, met uitsluiting van de bij de bron verschuldigde belastingen, worden moratoire interesten toegekend tegen de rentevoeten toepasselijk voor dezelfde tijdperken in zake nalatighedsinteresten. Zij worden berekend op het bedrag van elke betaling, afgerond op het lagere honderdtal; de maand ...

» In geval van terugbetaling van belastingen, ambtshalve gedaan, na het verstrijken van de termijnen tot reclamatie en beroep, ter voldoening aan artikel 61, §§ 7 en 8, en in geval van ontlasting op vervroegde betalingen waarvan sprake in artikel 35, § 9, worden geen moratoire interesten toegekend. »

HOOFDSTUK II.

Wijziging aan de wetten betreffende de Nationale Crisisbelasting, samengeordende bij besluit van de Regent van 16 Januari 1948.

Art. 6.

Artikel 4, § 2, wordt met de volgende bepaling aangevuld :

« Aanslagen beneden 50 frank worden niet ten kohiere gebracht. »

HOOFDSTUK III.

Tijdelijke bepalingen.

Art. 7.

Wanneer een aanslag in de speciale- en extra-belasting gevestigd op grond van het inkomstenvermoeden bepaald bij de artikelen 4, § 1, en 2, § 3, onderscheidenlijk van de wetten van 15 en 16 October 1945, definitief geworden is wegens het verstrijken van de reclamatietermijnen of ingevolge een beslissing van de directeur, eventueel bekrachtigd door een rechterlijke beslissing, waarbij een bezwaarschrift wordt afgewezen omdat het niet werd ingediend overeenkomstig een wettelijke regel met inbegrip van een regel betreffende de verjaring, is de Minister van Financiën gemachtigd, op eersluidend advies van de Herzieningscommissies bepaald in artikel 61, § 8, van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbeastingen, de belastingschuldenaar van het opgeopen rechtsverval te ontheffen, voor zover deze laatste het inkomstenvermoeden teniet doet overeenkomstig de bepalingen van de voornoemde artikelen der wetten van 15 en 16 October 1945.

Het voorgaande lid is eveneens toepasselijk op de inkomstenbelastingen gevestigd op dezelfde grondslagen als de speciale- en extra-belasting.

La chambre était composée de

MM. :

J. SUETENS, premier président du Conseil d'Etat, président;
M. SOMERHAUSEN, conseiller d'Etat;
G. VAN BUNNEN, conseiller d'Etat;
P. COART-FRESART, assesseur de la section de législation;
P. ANSIAUX, assesseur de la section de législation;
G. PIQUET, greffier-adjoint, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. VAN BUNNEN.

Le Greffier,
(signé) G. PIQUET.

Le Président,
(signé) J. SUETENS.

Pour expédition délivrée à M. le Ministre des Finances.

Le 23 février 1953.

Le Greffier du Conseil d'Etat,

R. DECKMYN.

De kamer was samengesteld uit

de HH. :

J. SUETENS, eerste-voorzitter van de Raad van State, voorzitter;
M. SOMERHAUSEN, raadsheer van State;
G. VAN BUNNEN, raadsheer van State;
P. COART-FRESART, bijzitter van de afdeling wetgeving;
P. ANSIAUX, bijzitter van de afdeling wetgeving;
G. PIQUET, adjunct-greffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. VAN BUNNEN.

De Griffier,
(get.) G. PIQUET.

De Voorzitter,
(get.) J. SUETENS.

Voor uitgave afgeleverd aan de H. Minister van Financiën.

De 23e Februari 1953.

De Griffier van de Raad van State,

PROJET DE LOI

BAUDOUIN, ROI DES BELGES,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Finances,

Nous AVONS ARRÊTÉ ET ARRÉTONS :

Notre Ministre des Finances est chargé de présenter en
Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont
la teneur suit :

CHAPITRE PREMIER.

**Modifications aux lois et arrêtés
relatifs aux impôts sur les revenus, coordonnés par
l'arrêté du Régent du 15 janvier 1948.**

Article premier.

L'article 59 est modifié comme suit :

1° Le § 1, premier alinéa, est remplacé par la disposition suivante :

« La taxe mobilière et la taxe spéciale sur le produit de la location du droit de chasse, de pêche ou de tenderie, dues à la source, sont payables dans les quinze jours de l'attribution ou de la mise en paiement des revenus imposables. La taxe professionnelle et l'impôt complémentaire personnel, dus à la source, sont payables dans les quinze jours qui suivent l'expiration du mois pendant lequel les revenus ont été payés. »

2° Au § 1, alinéa 2, modifié par la loi du 8 mars 1951, les termes « impôts directs non perçus par retenue » et « impôts à percevoir par retenue » sont remplacés respectivement par « impôts directs qui ne sont pas dus à la source » et « impôts dus à la source ».

3° Le § 2, premier alinéa, est remplacé par les dispositions suivantes :

« A défaut de paiement dans les délais fixés au § 1, alinéas 1 et 2, les sommes dues sont productives au profit du Trésor d'un intérêt fixé respectivement à 1 p. c. par mois civil lorsqu'il s'agit d'impôts dus à la source et à ½ p. c. par mois civil en ce qui concerne les autres impôts. Cet intérêt est calculé pour chaque cotisation sur la somme restant due, arrondie à la centaine inférieure; le mois de l'échéance est négligé, mais le mois au cours duquel a lieu le paiement est compté pour un mois entier.

» Le taux de ½ p. c. est porté à 0.75 p. c. à partir du mois au cours duquel une réclamation est introduite conformément à l'article 61, sur la différence entre le montant de la cotisation arrêté par la décision administrative ou judiciaire ayant mis fin au litige et celui que le contribuable s'est engagé à payer en vertu de l'article 61, § 3, alinéa 3, pour autant que cette différence atteigne au moins 50 p. c. de ce dernier montant. »

4° Au § 2, alinéa 3, le chiffre « 50 » est remplacé par « 100 ».

WETSONTWERP

BOUDEWIJN, KONING DER BELGEN.
Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Financiën is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

EERSTE HOOFDSTUK.

**Wijzigingen aan de wetten en besluiten
betreffende de inkomstenbelastingen, samengeordend bij
besluit van de Regent van 15 Januari 1948.**

Eerste artikel.

Artikel 59 wordt gewijzigd als volgt :

1° § 1, eerste lid, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« De bij de bron verschuldigde mobiliënbelasting en speciale belasting op de opbrengst van de verhuring van het jacht-, vis- of vogelvangrecht, zijn betaalbaar binnen de vijftien dagen volgend op de toekenning of de betaalbaarstelling van de belastbare inkomsten. De bij de bron verschuldigde bedrijfsbelasting en aanvullende personele belasting zijn betaalbaar binnen de vijftien dagen volgend op het verstrijken van de maand, gedurende welke de inkomsten werden betaald. »

2° In § 1, tweede lid, gewijzigd bij de wet van 8 Maart 1951, worden de termen « niet door afhouding geheven directe belastingen » en « bij afhouding te innen belastingen » onderscheidenlijk vervangen door « niet bij de bron verschuldigde directe belastingen » en « bij de bron verschuldigde belastingen ».

3° § 2, eerste lid, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Bij wanbetaling binnen de termijnen in de leden 1 en 2 van § 1 gesteld, brengen de verschuldigde sommen ten bate van de Schatkist een intrest op onderscheidenlijk vastgesteld ou 1 t. h. per kalendermaand, wanneer het om bij de bron verschuldigde belastingen gaat, en op ½ t.h. per kalendermaand, wat de andere belastingen betreft. Die interest wordt voor elke aanslag berekend op de nog verschuldigde som, afgerond op het lagere honderdtal; de vervalmaand wordt niet medegerekend, doch de maand, gedurende welke de betaling geschiedt, wordt voor een volle maand geteld. »

» De interestvoet van ½ t. h. wordt op 0.75 t. h. gebracht van de maand af tijdens welke een bezwaarschrift overeenkomstig artikel 61, wordt ingediend op het verschil tussen het bedrag van de aanslag vastgesteld bij administratieve of rechterlijke beslissing die een einde aan de betwisting heeft gemaakt en het bedrag tot betaling waarvan de belastingplichtige zich, krachtens artikel 61, § 3, 3e lid, verbonden heeft, voor zover dit verschil minstens 50 t. h. van dit laatste bedrag bereikt. »

4° In § 2, 3e lid, wordt het cijfer « 50 » vervangen door « 100 ».

Art. 2.

L'article 61 est modifié comme suit :

1e L'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 2 et 3 du § 3 :

« La réclamation doit contenir l'indication de la partie de l'impôt que le contribuable s'engage à payer en attendant la décision qui mettra fin au litige. A défaut de cette indication, l'article 59, § 2, alinéa 2, est applicable à l'intégralité de l'impôt qui sera reconnu exigible par la décision définitive. »

2e Le § 3, dernier alinéa, est remplacé par la disposition suivante :

« La réclamation dirigée contre un impôt établi sur des éléments contestés, vaut d'office pour les autres impôts établis sur les mêmes éléments, ou en supplément avant décision du directeur des contributions, alors même que seraient expirés les délais légaux de réclamation contre ces autres impôts. »

3e Le § 6, alinéa 2, est remplacé par les dispositions suivantes :

« § 7. Même après l'expiration des délais de réclamation et de recours, le directeur des contributions accorde d'office le dégrèvement des surtaxes constatées par l'administration et résultant d'erreurs matérielles, de doubles emplois ou de la perception à la source sur les revenus visés aux articles 31, § 1, b, et 39, alinéa 2, de montants supérieurs aux impôts dus par les bénéficiaires sur l'ensemble de leurs revenus imposables annuels.

» Lorsque le montant de la surtaxe a déjà été perçu, la restitution n'en est ordonnée que si, avant l'expiration d'un délai de trois ans prenant cours à la date de la perception, cette surtaxe a été constatée par l'administration dans les formes à déterminer par le Ministre des Finances ou le dégrèvement a été demandé par écrit au directeur par le redévable.

» § 8. Même après l'expiration des délais de réclamation et de recours, le Ministre des Finances ou son délégué, est autorisé à accorder d'office, sur avis conforme d'une commission de revision, le dégrèvement des surtaxes constatées postérieurement à l'établissement de l'impôt, mais au plus tard dans les trois ans à dater de sa perception et avant toute décision définitive statuant quand au fond sur une réclamation ou un recours, sur la base de documents ou faits nouveaux, probants, et dont le redévable justifie la production tardive par des circonstances de force majeure ou, dans des cas exceptionnels, par d'autres justes motifs. N'est pas considéré comme constituant un fait nouveau, un nouveau moyen de droit ni un changement de la jurisprudence administrative ou judiciaire.

» Il est créé, pour le ressort de chacune ou de plusieurs directions provinciales ou régionales des contributions directes, une commission de revision présidée par un magistrat effectif, honoraire ou suppléant, et comprenant au maximum deux fonctionnaires de l'administration des contributions directes, en activité de service ou pensionnés. La constitution et le fonctionnement de ces commissions sont réglés par le Roi. »

Art. 3.

L'article 65, alinéa 2, est abrogé.

Art. 2.

Artikel 61 wordt als volgt gewijzigd :

1e Tussen het 2e en het 3e lid van § 3 wordt volgend lid ingevoegd :

« Het bezwaarschrift moet aanwijzen welk gedeelte van de belasting de belastingplichtige zich verbindt te betalen in afwachting van de beslissing die een einde aan de betwisting zal maken. Bij gebrek aan deze aanwijzing, is artikel 59, § 2, 2^e lid, toepasselijk op het algeheel bedrag van de belasting dat door de eindbeslissing als eisbaar zal worden erkend. »

2^e § 3, laatste lid, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Het bezwaarschrift gericht tegen een belasting gevestigd op betwiste bestanddelen, geldt van ambtswege voor de andere belastingen gevestigd op dezelfde bestanddelen of als supplement vóór de beslissing van de directeur der belastingen, zelfs dan wanneer de wettelijke termijnen tot reclamatie tegen deze andere belastingen zouden verstrekken zijn. »

3^e § 6, 2^e lid, wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« § 7. Zelfs na het verstrijken van de termijnen tot reclamatie en tot beroep verleent de directeur der belastingen ambtshalve de ontlasting der overbelastingen, vastgesteld door het bestuur en voortvloeiend uit materiële vergissingen, uit dubbele belasting of uit heffing bij de bron op de inkomsten bedoeld in de artikelen 31, § 1, b, en 39, 2^e lid, van bedragen hoger dan de belastingen verschuldigd door de betrokkenen op het totaal van hun jaarlijkse belastbare inkomsten.

» Wanneer het bedrag van de overbelasting reeds geïnd is, wordt de terugbetaling er van slechts bevallen indien, vóór het verstrijken van een termijn van drie jaar ingaande op de datum van de inning, deze overbelasting door het bestuur werd vastgesteld in de door de Minister van Financiën te bepalen vorm of de ontlasting schriftelijk aan de directeur gevraagd werd door de belastingschuldenaar.

» § 8. Zelfs na het verstrijken van de termijnen tot reclamatie en tot beroep, is de Minister van Financiën of zijn gedelegeerde gemachtigd tot het verlenen van ambtswege, op eensluidend advies van een herzieningscommissie, van de ontlasting der overbelastingen vastgesteld na de vestiging der belasting, doch ten laatste binnen de drie jaren volgend op de inning en vóór elke eindbeslissing die, wat de grond betreft, uitspraak doet over een bezwaarschrift of een verhaal op grondslag van afdoende bevonden nieuwe bescheden of feiten waarvan de belastingschuldenaar het laattijdig inbrengen verantwoordt door overmachtomstandigheden of, in uitzonderlijke gevallen, door andere wettige redenen. Als een nieuw feit wordt niet beschouwd een nieuw rechtsmiddel of een wijziging van de administratieve of rechterlijke jurisprudentie.

» Voor het ambtsgebied van elke of van verscheidene provinciale of gewestelijke directies van de directe belastingen wordt een herzieningscommissie tot stand gebracht, voorgezeten door een effectief-, ere- of plaatsvervangend magistraat en omvattend ten hoogste twee ambtenaren van het bestuur der directe belastingen, in actieve dienst of gepensioneerd. De Koning regelt de samenstelling en de werking van die commissies. »

Art. 3.

Artikel 65, tweede lid, wordt opgeheven.

Art. 4.

L'article 68 est complété par les dispositions suivantes :

« A défaut de paiement dans les délais fixés à l'article 59, § 1, alinéas 1 et 2, l'intérêt est dû pour toute la durée du retard sur le montant de la cotisation, tel qu'il est arrêté par la décision administrative ou judiciaire mettant fin au litige.

» Le recouvrement de la partie de l'impôt que le contribuable s'est engagé à payer, conformément à l'article 61, § 3, alinéa 3, peut être poursuivi par toutes voies de droit et nonobstant les dispositions des articles 11 et 12 de la loi du 15 août 1854 et de l'article 551 du Code de Procédure civile. »

Art. 5.

L'article 74, alinéa 4, est remplacé par les dispositions suivantes :

« En cas de restitution d'impôts perçus, à l'exclusion des impôts dus à la source, des intérêts moratoires sont alloués aux taux applicables pour les mêmes périodes en matière d'intérêts de retard. Ils sont calculés sur le montant de chaque paiement, arrondi à la centaine inférieure; le mois pendant lequel a eu lieu le paiement est négligé, mais le mois au cours duquel est envoyé au contribuable l'avis mettant à sa disposition le montant à restituer est compté pour un mois entier.

» En cas de restitution d'impôts, effectuée d'office, après expiration des délais de réclamation et de recours, en exécution de l'article 61, §§ 7 et 8, et en cas de dégrèvement sur les versements à valoir prévus à l'article 35, § 9, il n'est pas alloué d'intérêts moratoires. »

CHAPITRE II.

Modification aux lois relatives à la contribution nationale de crise, coordonnées par l'arrêté du Régent du 16 janvier 1948.

Art. 6.

L'article 4, § 2, est complété par la disposition suivante :

« Les cotes inférieures à 50 francs ne sont pas portées aux rôles. »

CHAPITRE III.

Dispositions temporaires.

Art. 7.

Lorsqu'une cotisation aux impôts spécial et extraordinaire établie sur la base de la présomption de revenus prévue aux articles 4, § 1, et 2, § 3, respectivement des lois des 15 et 16 octobre 1945, est devenue définitive en raison de l'expiration des délais de réclamation ou ensuite d'une décision du directeur, éventuellement confirmée par une décision judiciaire, rejetant une réclamation pour n'avoir pas été présentée conformément à une règle légale y compris une règle de prescription, le Ministre des Finances est autorisé, sur avis conforme de la commission de révision visée à l'article 61, § 8, des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, à relever le contribuable de la

Art. 4.

Artikel 68 wordt met de volgende bepalingen aangevuld :

« Bij wanbetaling binnen de in artikel 59, § 1, 1e en 2e lid, vastgestelde termijnen, is de interest over de ganse duur van het verwijl verschuldigd op het bedrag van de aanslag, zoals het vastgesteld is bij de administratieve of rechterlijke beslissing die een einde maakt aan het geschil.

» De invordering van het gedeelte van de belasting tot betaling waarvan de belastingplichtige zich oveenkomstig artikel 61, § 3, 3^e lid verbonden heeft, mag door alle rechtsmiddelen vervolgd worden en nietegenstaande het bepaalde in de artikelen 11 en 12 van de wet van 15 Augustus 1854 en van artikel 551 van het Wetboek voor burgerlijke rechtspleging. »

Art. 5.

Artikel 74, 4^e lid, wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Bij terugbetaling van geïnde belastingen, met uitsluiting van de bij de bron verschuldigde belastingen, worden moratoire interesten toegekend tegen de rentevoeten toepasselijk voor dezelfde tijdplassen in zake nalatigheidsinteresten. Zij worden berekend op het bedrag van elke betaling, afgerond op het lagere honderdtal; de maand gedurende welke de betaling geschiedt is wordt niet medegerekend, doch de maand, tijdens welke aan de belastingplichtige het bericht wordt gestuurd dat het terug te betalen bedrag te zijner beschikking stelt, wordt voor een ganse maand geteld.

» In geval van terugbetaling van belastingen, ambtshalve gedaan, na het verstrijken van de termijnen tot reclamatie en verhaal, ter voldoening aan artikel 61, §§ 7 en 8, en in geval van onlastiging op vervroegde betalingen waarvan sprake in artikel 35, § 9, worden geen moratoire interesten toegekend. »

HOOFDSTUK II.

Wijziging aan de wetten betreffende de nationale crisisbelasting, samengeordend bij besluit van de Regent van 16 Januari 1948.

Art. 6.

Artikel 4, § 2, wordt met de volgende bepaling aangevuld :

« Aanslagen beneden 50 frank worden niet ten kohiere gebracht. »

HOOFDSTUK III.

Tijdelijke bepalingen.

Art. 7.

Wanneer een aanslag in de speciale en extra-belasting gevestigd op grond van het inkomenvermoeden bepaald bij de artikelen 4, § 1, en 2, § 3, onderscheidenlijk van de wetten van 15 en 16 October 1945, definitief geworden is wegens het verstrijken van de reclamatietermijnen of ingevolge een beslissing van de directeur, eventueel bekrachtigd door een rechterlijke beslissing, waarbij een bezwaarschrift wordt afgewezen omdat het niet werd ingediend overeenkomstig een wettelijke regel met inbegrip van een regel betreffende de verjaring, is de Minister van Financiën gemachtigd, op eensluidend advies van de herzieningscommissie, bepaald in artikel 61, § 8, van de samengeor-

déchéance encourue, pour autant que ce dernier renverse la présomption de revenus conformément aux dispositions des articles précités des lois des 15 et 16 octobre 1945.

L'alinéa qui précède est également applicable aux impôts sur les revenus établis sur les mêmes bases que les impôts spécial et extraordinaire.

CHAPITRE IV.

Dispositions finales.

Art. 8.

La présente loi est applicable à partir du premier jour du mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

Toutefois :

1° les articles premier, 2 et 4, en tant qu'ils modifient les articles 59, § 2, alinéa 2, 61, § 3, alinéa 3, et 68, dernier alinéa, des lois coordonnées, sont également applicables aux impôts faisant l'objet d'une réclamation introduite avant la date prévue à l'alinéa 1, et sur laquelle il n'a pas encore été définitivement statué à la même date, sous la réserve que le montant qui aurait dû être mentionné dans la réclamation devra être fourni par le contribuable, par lettre recommandée à la poste, dans le mois de la demande qui lui sera faite par l'administration, également par lettre recommandée à la poste; l'intérêt mensuel de 0,75 % ne prend cours qu'à partir du mois suivant celui au cours duquel la demande aura été faite. En l'absence de réponse de la part du contribuable, cet intérêt s'applique à la totalité de l'impôt définitivement exigible;

2° l'article 2, 2°, est également applicable aux réclamations introduites avant la date prévue à l'alinéa 1 et sur lesquelles il n'a pas encore été définitivement statué à la même date;

3° en tant qu'il se rapporte à des surtaxes résultant d'impôts perçus en trop à la source sur les revenus visés aux articles 31, § 1, b, et 39, alinéa 2, des lois coordonnées ou de doubles emplois ensuite de la non application de l'article 52 de ces lois, l'article 2, 3°, ajoutant un § 7 à l'article 61 des mêmes lois, est applicable aux impôts payés depuis le 1er janvier 1945, et la restitution peut en être ordonnancée jusqu'au 31 décembre 1953;

4° les articles 3 et 4, alinéa 1, sont applicables à partir de la date prévue à l'alinéa 1, quel que soit l'exercice auquel les cotisations contestées appartiennent;

5° l'article 5 est applicable à toutes les restitutions ordonnancées à partir de la date prévue à l'alinéa 1.

Donné à Bruxelles, le 19 mars 1953.

dende wetten betreffende de inkomstenbelastingen, de belastingschuldenaar van het opgelopen rechtsverval te ontheffen, voor zover deze laatste het inkomstenvermoeden teniet doet overeenkomstig de bepalingen van voornoemde artikelen der wetten van 15 en 16 October 1945.

Het voorgaande lid is eveneens toepasselijk op de inkomstenbelastingen gevestigd op dezelfde grondslagen als de speciale en extra-belasting.

HOOFDSTUK IV.

Slotbepalingen.

Art. 8.

Deze wet is van toepassing met ingang van de eerste dag der maand volgende op haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Evenwel :

1° zijn de artikelen 1, 2 en 4, voor zover zij de artikelen 59, § 2, 2^e lid, 61, § 3, 3^e lid, en 68, laatste lid, van de samengeordende wetten wijzigen, mede van toepassing op de belastingen waartegen vóór de in het eerste lid bepaalde datum een bezwaarschrift is ingediend en waarover op die datum nog niet definitief uitspraak is gedaan, onder voorbehoud dat het bedrag, hetwelk in het bezwaarschrift had moeten vermeld staan, door de belastingplichtige bij een ter post aangetekend schrijven zal moeten verstrekt worden binnen de maand nadat het bestuur hem hierom eveneens bij een ter post aangetekend schrijven zal hebben verzocht; de maandelijkse interest van 0,75 % begint eerst te lopen van af de maand volgend op die tijdens welke het verzoek zal gedaan zijn. Blijft het antwoord van de belastingplichtige uit, dan wordt deze interest berekend op het volle bedrag van de definitief eisbare belasting;

2° is artikel 2, 2°, mede van toepassing op de bezwaarschriften ingediend vóór de in het eerste lid bepaalde datum en waarover op die datum nog niet definitief uitspraak is gedaan;

3° voor zover het verband houdt met overbelastingen voortspruitende uit te veel bij de bron ingehouden belastingen op de inkomsten bedoeld bij artikelen 31, § 1, b, en 39, 2^e lid, der samengeordende wetten, of uit dubbele zettingen ingevolge de niet toepassing van artikel 52 dezer wetten is artikel 2, 3°, waarbij een § 7 wordt toegevoegd aan artikel 61 derzelfde wetten, toepasselijk op de belastingen betaald sinds 1 Januari 1945, en de terugbetaling ervan mag geordonnerd worden tot 31 December 1953;

4° zijn de artikelen 3 en 4, eerste lid, van toepassing met ingang van de in het eerste lid bepaalde datum, onverschillig tot welk dienstjaar de betwiste aanslagen behoren;

5° is artikel 5 van toepassing op alle teruggaven, die vanaf de in het eerste lid bepaalde datum worden geordonnerd.

Gegeven te Brussel, de 19 Maart 1953.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :
Le Ministre des Finances,

A.-E. JANSSEN.

VAN KONINGSWEGE :
De Minister van Financiën,